

FUNDACJA
IM. STEFANA
BATOREGO

2010 Sprawozdanie

rozwój inicjatyw obywatelskich

wzmacnianie aktywności społecznej

obrona praw obywatelskich

wyrównywanie szans edukacyjnych

przeciwdziałanie korupcji

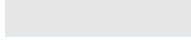
stymulowanie debaty obywatelskiej

współpraca międzynarodowa

FUNDACJA
IM. STEFANA BATOREGO

Sprawozdanie **2010**

Fundacja im. Stefana Batorego

Sapieżyńska 10 a

00-215 Warszawa

tel. |48 22| 536 02 00

fax |48 22| 536 02 20

batory@batory.org.pl

www.batory.org.pl

KRS 0000101194

Konto bankowe:

Bank Handlowy

I Oddział Warszawa

81 1030 1016 0000 0000 6145 0000 (PLN)

75 1030 1016 0000 0000 6145 0011 (USD)

48 1030 1016 0000 0000 6145 0012 (EUR)

Opracowanie sprawozdania:

Anna Plewicka-Szymczak

Opracowanie graficzne:

Marta Kusztra

Skład:

TYRSA Sp. z o.o.

Warszawa 2011

Druk:

Sowa-Druk na Życzenie

www.sowadruk.pl

Nakład: 50 egz.

ISSN 1234-7272

Dziękujemy wszystkim naszym darczyńcom z Polski

i zagranicy oraz współpracownikom i wolontariuszom –

dzięki Waszej pomocy możemy prowadzić naszą działalność.

Spis treści

O Fundacji	5
Fundacja w 2010 roku	7
Nasi darczyńcy	10
Demokracja w Działaniu	15
Wschód–Wschód	21
Koalicje Obywatelskie	25
Równe Szanse	27
Debaty Fundacji Batorego	35
Masz Głos, Masz Wybór	41
Przeciw Korupcji	46
Otwarta Europa	51
Przeciwdziałanie Uzależnieniom	55
Skrócone sprawozdanie finansowe	57

O Fundacji

Fundacja im. Stefana Batorego, założona w 1988 roku przez George'a Sorosa, amerykańskiego finansistę i filantropa, oraz grupę przywódców polskiej opozycji demokratycznej lat 80-tych, jest niezależną organizacją pozarządową o statusie organizacji pożytku publicznego.

Celem Fundacji jest budowa otwartego, demokratycznego społeczeństwa, społeczeństwa ludzi świadomych swych praw i obowiązków, angażujących się w sprawy swojej wspólnoty lokalnej, swojego kraju i społeczności międzynarodowej. Do priorytetowych zadań Fundacji należą:

■ poprawa jakości polskiej demokracji

Wspieramy inicjatywy służące zwiększaniu partycypacji obywatelskiej i wzmocnieniu poczucia odpowiedzialności obywateli za wspólne dobro. Działamy na rzecz przejrzystości życia publicznego i upowszechniania społecznego nadzoru nad funkcjonowaniem instytucji publicznych. Dążymy do podniesienia poziomu publicznej debaty i „uspołecznienia” procesu formułowania i wdrażania polityk publicznych.

■ wzmocnienie roli instytucji obywatelskich w życiu publicznym

Wspieramy rozwój organizacji i koalicji pozarządowych działających na rzecz poprawy jakości polskiej demokracji i rozwijania współpracy międzynarodowej. Dążymy do profesjonalizacji i legitymizacji prowadzonych przez nie działań, budowie ich wiarygodności i zwiększenia skali ich oddziaływania na sferę publiczną.

■ rozwijanie współpracy i solidarności międzynarodowej

Działamy na rzecz zbliżenia między państwami Unii Europejskiej i krajami sąsiadującymi z nią na wschodzie, przede wszystkim Ukrainą i Białorusią. Wspieramy działania sprzyjające wymianie między krajami Europy Środkowej i Wschodniej doświadczeń związanych z procesami przemian politycznych, budowaniem społeczeństwa obywatelskiego i rozwiązywaniem problemów społecznych. Dążymy do zwiększenia roli polskich organizacji pozarządowych na arenie międzynarodowej.

Fundacja prowadzi też działania mające na celu **wyrównywanie szans** dzieci i młodzieży z uboższych środowisk oraz dzieci niepełnosprawnych.

Podstawową metodą działania Fundacji jest udzielanie dotacji organizacjom działającym na rzecz dobra publicznego. Realizujemy także własne projekty: organizujemy konferencje i debaty, wizyty studyjne i szkolenia, wydajemy publikacje, prowadzimy kampanie społeczne i działania rzecznicze, monitorujemy funkcjonowanie instytucji publicznych.

Fundacja współpracuje z wieloma instytucjami z kraju i zagranicy. Jest członkiem Forum Darczyńców w Polsce i Grupy Zagranica, a także Europejskiego Centrum Fundacji (European Foundation Centre),

O Fundacji

uczestniczy w pracach Forum Społeczeństwa Obywatelskiego działającego w ramach unijnej inicjatywy Partnerstwa Wschodniego (Eastern Partnership Civil Society Forum).

W swojej działalności przestrzegamy zasad przejrzystości, otwartości i równego dostępu w procesie przyznawania dotacji. O naszych działaniach, w tym o możliwości ubiegania się o dotacje oraz decyzjach o podziale środków, informujemy na bieżąco na stronie internetowej www.batory.org.pl. Coroczne sprawozdania z działalności Fundacji poddawane są audytowi zewnętrznemu i udostępniane publicznie.

Fundacja w 2010 roku

W 2010 roku, w trzeciej dekadzie istnienia Fundacji, celem i osią naszej działalności uczyniliśmy **poprawę jakości życia publicznego w Polsce oraz rozwijanie współpracy i solidarności międzynarodowej**. Pierwszemu z tych celów podporządkowane były działania prowadzone przez trzy z naszych programów operacyjnych [Debaty, Masz Głos, Masz Wybór, Przeciw Korupcji], oraz wsparcie oferowane w ramach nowego programu dotacyjnego **Demokracja w Działaniu**. Program ten, rozwijając wątki podejmowane przez nas w ubiegłych latach (takie jak działania strażnicze, przeciwdziałanie dyskryminacji, pomoc prawna), skupił się na kwestii wzmocnienia uczestnictwa obywateli w życiu publicznym, przy wykorzystaniu różnorodnych metod i instrumentów demokracji partycypacyjnej, w tym nowych technologii.

W programie **Demokracja w Działaniu** wspieraliśmy organizacje, które podejmują działania mające na celu angażowanie obywateli w dialog z władzami i włączanie ich w procesy decyzyjne; tworzenie, upowszechnianie i wdrażanie propozycji zmian systemowych służących modernizacji i usprawnieniu funkcjonowania różnych obszarów życia społeczno-politycznego; nadzorowanie funkcjonowania instytucji publicznych oraz przeciwdziałanie dyskryminacji. Na cele te przekazaliśmy w sumie 55 dotacji na kwotę 5,79 miliona złotych.

Idea włączania obywateli w sprawy ich lokalnych społeczności i zachęcania do uczestnictwa w życiu publicznym przyświecała również programowi **Masz Głos, Masz Wybór**. W roku 2010 skupiliśmy się na zwiększeniu frekwencji wyborczej w wyborach prezydenckich i samorządowych, poprawie jakości wyborów oraz kontroli rzetelności i bezstronności informacji o wyborach i kandydatach w telewizji publicznej. W prowadzonej co roku akcji angażującej organizacje pozarządowe w działania pobudzające partycypację obywatelską uczestniczyła rekordowa liczba 670 podmiotów: organizacji, grup nieformalnych, mediów, szkół, portali internetowych, domów kultury, parafii, bibliotek i spółdzielni. Podczas obu kampanii wyborczych prowadziliśmy monitoring programów informacyjnych TVP, sprawdzając, jak telewizja publiczna realizuje zadanie informowania obywateli o kandydatach do organów władzy publicznej. Zawiązana przez nas w 2007 roku profrekwencyjna koalicja organizacji pozarządowych przeprowadziła w 2010 roku dwie ogólnopolskie kampanie: przed wyborami prezydenckimi 20 czerwca i przed wyborami do samorządów 21 listopada.

Frekwencja w wyborach prezydenckich wyniosła 55% (pięć punktów procentowych więcej niż pięć lat wcześniej) i była najwyższa od 2000 roku. W wyborach samorządowych wzięło udział 47% wyborców (o dwa punkty procentowe więcej niż w wyborach 2006 roku). Efekty przyniosły również podejmowane przez nas działania rzecznicze zmierzające do ułatwienia obywatelom udziału w wyborach. W nowym Kodeksie wyborczym wydłużono i ujednolicono godziny głosowania, wprowadzono możliwość organizacji dwudniowych

wyborów oraz głosowanie korespondencyjne dla osób przebywających za granicą, rozszerzono też kompetencje Państwowej Komisji Wyborczej o obowiązek prowadzenia działań informacyjnych.

Zaangażowanie obywateli w życie publiczne i działania na rzecz dobra wspólnego wspieraliśmy także w ramach międzynarodowego programu **Koalicje Obywatelskie**. Dzięki współpracy z Fundacją C.S. Motta mogliśmy zaoferować pomoc tym koalicjom organizacji pozarządowych z krajów wyszehradzkich (Czechy, Polska, Słowacja, Węgry), które podejmują się rzecznictwa interesów społeczeństwa obywatelskiego oraz wpływania na kształt polityki władz publicznych. Dziesięciu organizacjom wyłonionym w konkursie w 2008 roku przekazaliśmy drugą transzę dotacji na wzmocnienie zasobów i potencjału organizacyjnego, profesjonalizację i legitymizację prowadzonych przez nie działań oraz budowę ich wiarygodności w środowisku pozarządowym wobec sektora publicznego i opinii publicznej.

W programie **Przeciw Korupcji** monitorowaliśmy poczynania władz i partii politycznych pod kątem przestrzegania przepisów antykorupcyjnych i standardów przejrzystości. Proponowaliśmy rozwiązania legislacyjne, które zapewniają przejrzystość procesów decyzyjnych i stanowią zabezpieczenie przed praktykami korupcyjnymi w procesie stanowienia prawa. Prowadziliśmy też działania na rzecz wzmocnienia ochrony prawnej osób, które w trosce o dobro publiczne ujawniają nieprawidłowości w swoim środowisku zawodowym, narażając się na mobbing, utratę pracy czy marginalizację zawodową. Bazując na dziesięcioletnich doświadczeniach programu, przygotowaliśmy dokument *Jak walczyć z korupcją?*, przedstawiający zasady tworzenia i prawidłowego wdrażania narodowej strategii antykorupcyjnej. Nasze działania na rzecz reformy zasad finansowania kampanii wyborczych zaowocowały przyjęciem w Kodeksie wyborczym rozwiązań uwzględniających nasze rekomendacje, wynikające z przeprowadzonych w latach 2005–2009 monitoringów finansowania kampanii wyborczych.

W **Debatach Fundacji Batorego** ważne miejsce zajęły podstawowe wyzwania w polskiej polityce wewnętrznej, analiza następstw katastrofy samolotu prezydenckiego 10 kwietnia 2010 roku oraz problem reform ekonomicznych. Wiele uwagi poświęciliśmy też sprawom międzynarodowym, zarówno wschodnim sąsiadom Polski, jak i relacjom Europa–Stany Zjednoczone.

Kontynuowaliśmy też działania na rzecz wyrównywania szans dzieci i młodzieży z uboższych środowisk oraz dzieci niepełnosprawnych [**Równe Szanse**]. Trzydziestu ośmiu organizacjom lokalnym prowadzącym programy stypendialne dla młodzieży szkolnej przekazaliśmy dotacje w łącznej wysokości 602 300 zł. Nasze dotacje, powiększone o inne środki zebrane przez organizacje, pozwoliły na ufundowanie 1012 stypendiów na rok szkolny 2010/2011. Wsparliśmy także dwadzieścia dwie organizacje wykorzystujące w pracy z dziećmi niepełnosprawnymi techniki sztuk scenicznych. Otrzymane dotacje umożliwiły im zorganizowanie zajęć integracyjno-terapeutycznych, w których uczestniczyło 340 młodych osób niepełnosprawnych oraz około 200 ich rówieśników. Finansowanie tego programu możliwe było dzięki darowiznom od osób i firm oraz dzięki wpłatom 1% podatku dochodowego.

W sferze współpracy międzynarodowej koncentrowaliśmy się na promocji integracji krajów objętych Partnerstwem Wschodnim z Unią Europejską. Szczególną uwagę poświęciliśmy kwestii przyspieszenia liberalizacji systemu wizowego Unii wobec krajów Partnerstwa Wschodniego. Dzięki naszym zabiegom kwestia zniesienia wiz weszła do agendy Forum Społeczeństwa Obywatelskiego Partnerstwa Wschodniego utworzonego przy Komisji Europejskiej. Powołaliśmy też **Koalicję na rzecz ruchu bezwizowego w Europie**, w której uczestniczy dwadzieścia pięć organizacji z krajów Partnerstwa Wschodniego oraz z UE [**Otwarta Europa**].

Kontynuowaliśmy też dwa programy regionalne działające w ramach sieci Instytutu Społeczeństwa Otwartego w regionie Europy Środkowo-Wschodniej, Azji Centralnej i Kaukazu: program **Wschód–Wschód: Partnerstwo Ponad Granicami**, zajmujący się wspieraniem międzynarodowej współpracy na rzecz przemian demokratycznych, rozwoju społeczeństwa obywatelskiego oraz upowszechniania nowatorskich rozwiązań problemów społecznych, a także program **Przeciwdziałanie Uzależnieniom**, upowszechniający polskie doświadczenia w dziedzinie terapii i profilaktyki uzależnień oraz reedukacji sprawców przemocy domowej.

W ramach czterech programów dotacyjnych prowadzonych w 2010 roku [**Demokracja w Działaniu, Koalicje Obywatelskie, Wschód–Wschód, Równe Szanse**] przekazaliśmy w sumie 190 dotacji na łączną kwotę blisko 9,9 miliona złotych. Na przedsięwzięcia prowadzone bezpośrednio przez nas – samodzielnie lub we współpracy z partnerami w ramach pięciu programów [**Debaty, Masz Głos, Masz Wybór, Przeciw Korupcji, Otwarta Europa**] wydaliśmy 6 milionów złotych.

Rada

Przewodniczący

prof. Marcin Król

dziekan Wydziału Stosowanych Nauk Społecznych
i Resocjalizacji Uniwersytetu Warszawskiego

Członkowie

Jan Krzysztof Bielecki

Przewodniczący Rady Gospodarczej przy Premierze RP

Bogdan Borusewicz

marszałek Senatu RP

Wojciech Fibak (do czerwca)

przedsiębiorca

Agnieszka Holland (od lipca)

reżyserka, scenarzystka
Prezydent Polskiej Akademii Filmowej

Olga Krzyżanowska

lekarz

Helena Łuczywo (od lipca)

redaktorka, współzałożycielka wydawnictwa Agora SA

prof. Krzysztof Michalski

rektor Instytutu Nauk o Człowieku w Wiedniu

dr Andrzej Olechowski

wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej Banku Handlowego

prof. Zbigniew Pełczyński

Pembroke College, Uniwersytet Oksfordzki

ks. bp Tadeusz Pieronek (do czerwca)

Konferencja Episkopatu Polski

prof. Andrzej Rapaczynski

Szkoła Prawa, Uniwersytet Columbia

prof. Hanna Suchocka

ambasador RP przy Stolicy Apostolskiej
*(członkostwo zawieszono na czas pełnienia
misji dyplomatycznej)*

prof. Stanisław Wellisz (do czerwca)

Szkoła Ekonomii i Spraw Międzynarodowych,
Uniwersytet Columbia

Henryk Woźniakowski (od lipca)

wydawca, prezes SIW Znak

Zarząd

Prezes

Aleksander Smolar

politolog

Członkowie

dr hab. Klaus Bachmann

historyk, politolog, Instytut Nauk Politycznych
Szkoły Wyższej Psychologii Społecznej w Warszawie

Nathalie Bolgert

konsultant finansowy, Polsko-Amerykański Fundusz
Pożyczkowy Inicjatyw Obywatelskich (PAFPIO)

Szymon Gutkowski

współwłaściciel i dyrektor generalny
agencji reklamowej DDB

dr Irena Herbst

adiunkt w Szkole Głównej Handlowej

prof. Jacek Kochanowicz

historyk ekonomii, Wydział Nauk Ekonomicznych
Uniwersytetu Warszawskiego

prof. Radosław Markowski (od lipca)

socjolog, Instytut Studiów Politycznych PAN

prof. Andrzej Rychard (do czerwca)

socjolog, Szkoła Nauk Społecznych Instytutu Filozofii
i Socjologii PAN

prof. Andrzej Ziabicki

chemik, Instytut Podstawowych Problemów Techniki PAN

Komisje i rady programów

Równe Szanse – Kolorowa Akademia

Jan Chmiel

dyrektor Bielskiego Stowarzyszenia Artystycznego
Teatr Grodzki

Anna Kowalska

Fundacja Agory

Alina Wasilewska

Fundacja im. Stefana Batorego

Wschód–Wschód

Małgorzata Biczak

współpracownik Wschodnioeuropejskiego Centrum
Demokratycznego, ekspert ds. krajów Azji Środkowej

Grzegorz Gromadzki

ekspert ds. Rosji i krajów bałtyckich

dr Joanna Konieczna-Sałamatin

Instytut Socjologii UW, ekspert ds. Ukrainy i Białorusi

Rafał Sadowski

Ośrodek Studiów Wschodnich,
ekspert ds. krajów wszechradzkich

dr Wojciech Stanisławski

Ośrodek Studiów Wschodnich,
ekspert ds. krajów bałkańskich

Kapituła Nagrody im. Beaty Pawlak

Urszula Doroszevska

Ambasador RP w Gruzji

Wojciech Jagielski

reporter „Gazety Wyborczej”

Maria Kruczkowska

dziennikarka „Gazety Wyborczej”

Antoni Rogala

przedstawiciel rodziny Fundatorki

Olga Stanisławska

publicystka

Adam Szostkiewicz

publicysta „Polityki”

Wojciech Tochman

reporter, pisarz

Joanna Załuska

Fundacja im. Stefana Batorego

Wojciech Załuska

dziennikarz

Rada programu Przeciw Korupcji

dr Ewa Balcerowicz

prezes Centrum Analiz Społeczno-Ekonomicznych

Janusz Durlik

zastępca dyrektora Fundacji Centrum Badania
Opinii Społecznej

dr hab. Krzysztof Jasiecki

Zakład Struktury Społecznej w Instytucie Filozofii
i Socjologii PAN

prof. Jacek Kochanowicz

Wydział Nauk Ekonomicznych Uniwersytetu
Warszawskiego

Paweł Łukasiak

prezes Akademii Rozwoju Filantropii w Polsce

dr Celina Nowak

Instytut Nauk Prawnych PAN

Jacek Strzemieczny

prezes Centrum Edukacji Obywatelskiej

Andrzej Szeniański

ekspert samorządowy

Mirostaw Warowicki

prezes URSA Consulting

prof. Edmund Wnuk-Lipiński

przewodniczący Rady Naukowej Instytutu
Studiów Politycznych PAN

Jakub Wygnański

wiceprezes Pracowni Badań i Innowacji Społecznych
Stocznia

Zespół

Dyrektor Fundacji

Ewa Kulik-Bielińska

Dyrektor programowy

Anna Rozicka

Informacja i promocja

Kaja Kulesza (urlop od maja)

Anna Plewicka-Szymczak (od czerwca)

Sekretariat

Magdalena Brzozowska

Anna Musiałik (urlop wychowawczy)

Natalia Szypulska

Księgowość i finanse

Alina Muzińska, dyrektor

Ilona Dmowska-Wołoszyn (od czerwca)

Anna Jakubik

Danuta Mingin (do czerwca)

Elżbieta Muras

Administracja

Grażyna Rutkowska, dyrektor

Karolina Płatek

Andrzej Wydrych

Tomasz Ostrowski, administrator sieci

Programy

Demokracja w Działaniu

Ingeborga Janikowska-Lipszyc (od czerwca)

Katarzyna Szotkowska-Beylin

Grzegorz Wiaderek

Wschód–Wschód

Sylvia Sobiepan

Agata Chutnik (urlop od sierpnia)

Barbara Stillmark

Koalicje Obywatelskie

Sylvia Sobiepan

Równe Szanse

Alina Wasilewska

Agnieszka Zowczak (od czerwca)

Debaty Fundacji Batorego

Piotr Kosiewski

Masz Głos, Masz Wybór

Joanna Zatuska, dyrektor

Marek Solon-Lipiński

Przeciw Korupcji

Grażyna Kopińska, dyrektor

Grażyna Czubek

Adam Sawicki

Anna Wojciechowska-Nowak

Otwarta Europa

Tomasz Horbowski

Anita Szymborska

Olga Wasilewska (do grudnia)

Przeciwdziałanie Uzależnieniom

Ewa Woydytło-Osiatyńska, dyrektor

Małgorzata Prejzner

Nasi darczyńcy

Działania w roku 2010 prowadziliśmy dzięki dotacjom i darowiznom przekazanym nam przez polskie i zagraniczne instytucje prywatne i rządowe oraz osoby prywatne, a także dzięki wpłatom 1% podatku dochodowego od osób fizycznych. Radą i pomocą wspierały nas zarówno instytucje, jak i osoby prywatne.

Podobnie jak w ubiegłych latach większość naszych programów była finansowana ze środków otrzymanych z Fundacji Społeczeństwa Otwartego (Open Society Foundations), założonego przez amerykańskiego finansistę i filantropa George'a Sorosa, twórcę i fundatora sieci fundacji społeczeństwa otwartego działających w ponad 60 krajach Europy Środkowej i Wschodniej, w Azji, Afryce, Ameryce Południowej oraz w Stanach Zjednoczonych.

Dzięki dotacjom z Fundacji Społeczeństwa Obywatelskiego w Europie Środkowej i Wschodniej (Trust for Civil Society in Central and Eastern Europe) współfinansowaliśmy projekty z zakresu nadzoru obywatelskiego w programie Demokracja w Działaniu oraz akcje programu Masz Głos, Masz Wybór. Z dotacji Fundacji Charlesa Stewarta Motta kolejny rok wspieraliśmy koalicje pozarządowe w krajach wyszehradzkich.

Projekty wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży finansowane były w minionym roku z wpłat 1% podatku dochodowego od osób fizycznych, z wieczystego Funduszu M, utworzonego ze środków ofiarowanych Fundacji przez prywatnego darczyńcę z Polski, z darowizn Fundacji Agory i fundacji Quo Vadis Rodziny Gavellów, a także z darowizn 72 darczyńców indywidualnych. Z darowizny Fundacji Karola Urygi-Nawarowskiego z USA finansowaliśmy projekty adresowane do dzieci i młodzieży uzależnionych lub zagrożonych uzależnieniem od alkoholu.

Wszystkim naszym darczyńcom: osobom, firmom i instytucjom serdecznie dziękujemy! Dziękujemy setkom osób, które obdarzyły nas zaufaniem, przekazując 1% swojego podatku na działania naszej Fundacji. Dzięki Waszemu wsparciu możemy pomagać innym.

Dziękujemy również ekspertom, konsultantom i wolontariuszom, którzy służyli nam *pro bono* fachową radą i pomocą oraz firmom, które przekazały nam pomoc rzeczową i niematerialną.

Pragniemy wyrazić swoją wdzięczność wszystkim, którzy w roku 2010 pomogli nam w kampanii pozyskiwania wpłat 1% z podatku dochodowego. Za użyczenie bezpłatnych powierzchni reklamowych i czasów emisyjnych serdecznie dziękujemy: kanałom telewizyjnym: Grupy TVN (TVN, TVN24, TVN Turbo, TVN Style, TVN Meteo, TVN Warszawa), Canal+ Cyfrowy (Canal+, Ale kino!, Planete, MiniMini, ZigZap/Hyper, DOMO, Kuchnia TV), Discovery Networks (Discovery Channel, Discovery World, Discovery Science, Animal Planet) oraz stacjom regionalnym TV Kujawy i TV Odra; stacjom radiowym: Grupy Radiowej Agora SA (TOKfm,

Roxy fm, Radio Złote Przeboje) Radiu Lublin; tytułom prasowym: Gazeta Wyborcza, Newsweek Polska, ThinkTank Magazine; czterem magazynom telewizyjnym wydawnictwa Bauer; dwóm największym w Polsce sieciom reklamy internetowej Ad.net i ARBOnetwork oraz popularnym serwisom internetowym: nf.pl, e-gospodarka.pl, abcbaby.pl, ipis.pl, jobs.pl, edukacja.net; firmie AMS; warszawskiej sieci taksówek ELE Taxi. Szczególne podziękowania kierujemy do firmy Ringler Informatik AG, która udostępniła nam *pro bono* program do rozliczeń PIT on-line.

Dziękujemy firmom, które zgodziły się nieodpłatnie zarekomendować przekazanie 1% podatku na program Równe Szanse swoim pracownikom i klientom: GE Money Bank, Eurobank, Allianz Bank, Lukas Bank, Nycomed, EuroRSCG, Unilever, a także Klubowi Książki Księgarni Krajowej wydawnictwa Prószyński i S-ka, wydawnictwa Świat Książki za kolportaż ulotek kampanii 1% wśród swoich klientów.

Wyrazy wdzięczności składamy agencjom reklamowym, które przygotowały strategie i materiały promocyjne kampanii profrekwencyjnych koalicji Masz Głos, Masz Wybór: agencji PZL za opracowanie strategii i kreacji kampanii prezydenckiej *Gdziekolwiek będziesz, zagłosuj* oraz agencji Albert Lumberjacker za przygotowanie kampanii przed wyborami samorządowymi (*Znasz ich. Przekonaj ich!* oraz *Idź i głosuj świadomie!*), a także domowi mediowemu MEC Active Engagement oraz agencjom PR On-board i Partners of Promotion (szczególne podziękowania dla Mateusza Krzemińskiego), które pomagały w kontaktach z mediami. Dziękujemy licznym mediom i firmom za emisję oraz dystrybucję materiałów reklamowych i promocyjnych, dzięki czemu mogliśmy dotrzeć do szerokiego grona wyborców: stacjom telewizyjnym TVN (TVN, TVN24, TVN Turbo, TVN Style, TVN Meteo, TVN Warszawa), Polsat News, TV Biznes, Canal+ (Planete, Ale kino!, Viva), Comedy Central, MTV, oddziałom regionalnym TVP, lokalnym i regionalnym telewizjom kablowym; sieci kin Multikino na terenie całej Polski; rozgłośniom radiowym: Polskiego Radia (programom I, III i IV oraz rozgłośniom regionalnym), Grupy Radiowej Agora SA (Złote Przeboje, Roxy FM, Tok FM), Grupy Radiowej Eurozet (Radio Zet, Chili Zet, Antyradio), RMF FM i RMF Classic, a także licznym rozgłośniom lokalnym; portalom internetowym: gazeta.pl, wp.pl, onet.pl; tytułom prasowym należącym do Agora SA, Wydawnictwu Bauer oraz wydawnictwom skupionym w Izbie Wydawców Prasy, Stowarzyszeniu Gazet Lokalnych i Stowarzyszeniu Prasy Lokalnej. Dziękujemy klubom sportowym: Legia Warszawa, Polonia Warszawa, Śląsk Wrocław, Widzew Łódź oraz warszawskiemu ZOO za dystrybuowanie ulotek wraz z biletami wstępu. Podziękowania składamy także Zakładowi Transportu Miejskiego w Warszawie oraz kopercie artystycznej POKA POKA za nieodpłatną dystrybucję materiałów kampanii.

Institutowi Monitorowania Mediów dziękujemy za całoroczny bezpłatny monitoring informacji o Fundacji Batorego emitowanych w radiu i telewizji.

Serdeczne podziękowania kierujemy do współpracowników i wolontariuszy naszej Fundacji. Dziękujemy Mikołajowi Cześnikowi i Rafałowi Szymczakowi, którzy swoimi radami wspierali koalicję Masz Głos, Masz Wybór; Jolancie Jedziniak, Teodorowi Klineciewiczowi, Celinie Kretkowskiej, Magdalenie Kucel, Janowi Linkowskiemu i Alicji Twardeckiej za pomoc w okresie kampanii przedwyborczych; Joasi Pieśluk, stażystce *Grasz o staż*, za pomoc w dziale informacji i promocji. Dziękujemy osobom, które swoją wiedzą i zaangażowaniem wsparły program Przeciw Korupcji: mecenasowi Krzysztofowi Budnikowi i Wojciechowi Jabłońskiemu, reprezentującym *pro bono* sygnalistę przed sądem pracy, Bognie Baczyńskiej, która od 2002 roku monitoruje postępowanie karne w sprawie o zarzut łapownictwa przeciwko kontrolerom Państwowej Inspekcji Handlowej, oraz wolontariuszce Magdalenie Rychlik za pomoc w prowadzeniu monitoringu prasy.

Demokracja w Działaniu

Celami programu są: upowszechnianie postaw obywatelskiej odpowiedzialności za jakość polskiej demokracji oraz zwiększenie udziału obywateli i organizacji pozarządowych w życiu publicznym. Wspieramy fundacje i stowarzyszenia, które prowadzą działania dotyczące: wpływania na kształtowanie polityk publicznych; włączania obywateli w procesy podejmowania decyzji przez władze lokalne; nadzorowania funkcjonowania instytucji publicznych oraz przeciwdziałania dyskryminacji.

W 2010 roku otrzymaliśmy prawie 500 listów intencyjnych; dotacje przekazaliśmy na realizację 55 projektów. W kwestiach związanych z wpływaniem na politykę państwa najaktywniejsze okazały się organizacje zajmujące się problematyką niepełnosprawności i uzależnień – cztery z nich otrzymały dotacje na przygotowanie propozycji reform i zmian prawnych w tym zakresie. Dotacje przyznano też na: zbadanie politycznych i społecznych konsekwencji udziału Polski w interwencji w Afganistanie, przygotowanie propozycji dotyczących polskiej polityki rozwojowej oraz opracowanie założeń liberalnej polityki społecznej.

Wsparliśmy kilkanaście organizacji, które inicjują działania angażujące obywateli do udziału w procesach podejmowania decyzji przez władze lokalne. Działania te – opierające się przede wszystkim na różnych formach konsultacji społecznych – prowadzone są wokół konkretnych spraw, takich jak zagospodarowanie parku miejskiego w Toruniu, wykorzystanie funduszy tódzkich rad osiedlowych czy opracowanie strategii wspierania rodzin zastępczych w kilku powiatach w Lubuskiem.

Najliczniejszą grupę naszych grantobiorców stanowią – wspierane przez Fundację Batorego od 2004 roku – organizacje, które realizują działania „strażnicze”. Otrzymały one dotacje na monitorowanie procesów legislacyjnych i funkcjonowania wymiaru sprawiedliwości oraz na nadzorowanie różnych aspektów działań administracji samorządowej i rządowej, także w zakresie przeciwdziałania dyskryminacji.

Ostatnia grupa to dotacje przeznaczone na monitorowanie incydentów na tle rasistowskim i ksenofobicznym oraz przejawów dyskryminacji grup narażonych na niechęć i wrogość otoczenia (Afrykanie, osoby o odmiennej orientacji seksualnej), a także na projekty badawcze dotyczące: praktyk dyskryminujących dzieci romskie w systemie oświaty, stanu edukacji antydyskryminacyjnej oraz przestrzegania praw pracowniczych cudzoziemców. Cztery organizacje otrzymały dotacje na działania w społecznościach lokalnych, gdzie większość spotyka się z grupami „mniejszościowymi”: z cudzoziemcami przebywającymi w ośrodkach dla uchodźców czy z osobami odwiedzającymi muzeum w Oświęcimiu.

Kontynuowaliśmy, rozpoczętą w 2007 roku, partnerską współpracę ze Stowarzyszeniem Liderów Lokalnych Grup Obywatelskich, które zajmuje się upowszechnianiem wiedzy i doświadczeń związanych z metodami obywatelskiego nadzoru. Rozpoczęliśmy też współpracę z Pracownią Badań i Innowacji Społecznych „Stocznia”, która realizuje działania służące wymianie wiedzy i doświadczeń dotyczących partycypacji obywatelskiej.

W 2010 roku program był finansowany ze środków Fundacji Społeczeństwa Otwartego (5 167 039,17 zł), z dotacji Fundacji Społeczeństwa Obywatelskiego w Europie Środkowej i Wschodniej (100 000 zł) oraz ze środków własnych Fundacji Batorego.

Dotacje	5 790 687,35 zł
Eksperci, monitoring, składki członkowskie	38 673,72 zł
Koszty realizacji	297 891,67 zł
Razem koszty programu	6 127 252,74 zł

Dotacje

Polityki

Fundacja Industrial, Łódź

Opracowanie założeń liberalnej polityki społecznej: praca zespołu ekspertów, publikacje, spotkania dyskusyjne, debaty publiczne. 200 000 zł

Fundacja na rzecz Studiów Europejskich, Wrocław

Badanie politycznych i społecznych konsekwencji udziału Polski w międzynarodowych interwencjach w Afganistanie: analiza zmian strategii władz RP, inicjatyw ustawodawczych i materiałów ukazujących się w mediach, gromadzenie danych o liczbie ofiar, badanie opinii publicznej, upowszechnianie informacji i analiz oraz inicjowanie debaty publicznej na ten temat. 100 000 zł

Instytut Globalnej Odpowiedzialności, Warszawa

Przygotowanie projektów czterech strategicznych dokumentów dotyczących polskiej polityki rozwojowej (strategia ogólna, dwie strategie polskiej pomocy dla wybranych krajów, system ewaluacji polskiej pomocy), konsultacje i upowszechnienie dokumentów. 100 000 zł

Koalicja na rzecz Osób z Niepełnosprawnością, Warszawa

Opracowanie propozycji katalogu podstawowych usług rehabilitacji społecznej dla osób niepełnosprawnych i podjęcie działań mających na celu nowelizację ustawy rehabilitacyjnej. 100 000 zł

Polskie Towarzystwo Prawa Antydyskryminacyjnego, Warszawa

Opracowanie alternatywnych do ubezwłasnowolnienia rozwiązań prawnych dotyczących form wsparcia dla osób z niepełnosprawnością intelektualną. 80 000 zł

Stowarzyszenie Jump 93, Warszawa

Opracowanie propozycji reform mających na celu zracjonalizowanie systemu leczenia uzależnień oraz działania na rzecz wprowadzenia tych reform. 140 000 zł

Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom z Ukrytymi Niepełnosprawnościami im. Hansa Aspergera „Nie-grzeczne dzieci”, Warszawa

Opracowanie propozycji zmian legislacyjnych gwarantujących przekazywanie subwencji oświatowej do placówki, w której kształci się dziecko z orzeczeniem o specjalnych potrzebach edukacyjnych, oraz monitorowanie dostępności i jakości edukacji dla niepełnosprawnych uczniów (kontynuacja projektu finansowanego w 2009 roku). 106 000 zł

Partycypacja

Centrum Promocji i Rozwoju Inicjatyw Obywatelskich OPUS, Łódź

Przeprowadzenie konsultacji społecznych w pięciu łódzkich osiedlach na temat wyboru lokalnych przedsięwzięć, które mają być zrealizowane z funduszy Rad Osiedli. 94 000 zł

Centrum Rozwiązań Systemowych, Wrocław

Opracowanie społecznej koncepcji planów ochrony i rewitalizacji obszaru Natura 2000 „Łąki w okolicach Kluczborka nad Stobrawą” oraz poradnika „partycypacyjnego” na temat tworzenia planów dotyczących obszarów Natura 2000. 97 000 zł

Centrum Rozwoju Inicjatyw Społecznych CRIS, Rybnik

Opracowanie społecznej koncepcji rewitalizacji miejskiego deptaka w Rybniku: badanie opinii mieszkańców, warsztaty i dyskusje z udziałem mieszkańców, urzędników miejskich i specjalistów. 28 800 zł

Fundacja Civis Polonus, Warszawa

Opracowanie modelu działań konsultacyjnych Młodzieżowych Rad Gmin – przygotowanie listy decyzji samorządu lokalnego, które powinny podlegać konsultacji z Radami, i procedury konsultacji tych decyzji oraz przeprowadzenie procesu konsultacji w trzech wybranych gminach. 100 000 zł

Fundacja Nasz Dom, Lutol Mokry

Opracowanie strategii wspierania rodzin zastępczych w pięciu powiatach województwa lubuskiego: cykl debat i spotkań konsultacyjnych z udziałem przedstawicieli rodzin zastępczych i Powiatowych Centrów Pomocy Rodzinie. 70 000 zł

Ogólnopolska Federacja Organizacji Pozarządowych, Warszawa

Konsultacje projektu ustawy medialnej w środowisku organizacji pozarządowych. 22 325,45 zł

Polskie Towarzystwo Socjologiczne, Warszawa

Przeprowadzenie konsultacji społecznych dotyczących zagospodarowania trzech miejsc w warszawskiej dzielnicy Ochota (bazar Banacha, ulica Filtrowa i Plac Narutowicza) oraz opracowanie Ochockiego Modelu Dialogu Obywatelskiego. 130 000 zł

Pracownia Zrównoważonego Rozwoju, Toruń

Opracowanie społecznej koncepcji zagospodarowania Parku Miejskiego: zbadanie, jak park jest obecnie użytkowany i jakie są potrzeby mieszkańców, utworzenie „grupy reprezentatywnej”, debaty i konsultacje z udziałem mieszkańców, urzędników miejskich i ekspertów. 80 000 zł

Stowarzyszenie EUROLEGNICA, Legnica

Opracowanie społecznej koncepcji rewitalizacji 20-tysięcznego Osiedla Kopernik: analiza aktualnej sytuacji, sesja naukowa poświęcona problemowi rewitalizacji blokowisk, spotkania konsultacyjne z udziałem mieszkańców, władz miasta i spółdzielni mieszkaniowej. 80 000 zł

Stowarzyszenie im. Stanisława Brzozowskiego, Warszawa

Przeprowadzenie konsultacji społecznych dotyczących konkretnych inwestycji planowanych przez samorządy lokalne w trzech miastach (Warszawa, Gdańsk, Łódź) oraz opracowanie „map drogowych” rozwiązania wybranych problemów. 120 000 zł

Stowarzyszenie na rzecz Poprawy Środowiska Mieszkalnego „Odblokuj”, Warszawa

Opracowanie społecznych koncepcji rewitalizacji trzech podwórek zaniedbanych kamienic na warszawskiej Pradze Północ i Targówku (projekt realizowany we współpracy ze Stowarzyszeniem Grupa Pedagogiki i Animacji Społecznej Praga Północ). 98 000 zł

Towarzystwo Inicjatyw Twórczych Ę, Warszawa

Opracowanie strategii działania domów kultury w trzech miejscowościach województwa mazowieckiego: cykl konsultacji i warsztatów z udziałem mieszkańców, przedstawicieli władz lokalnych i domów kultury (część szerszego projektu „Zoom na domy kultury”). 150 000 zł

Towarzystwo Opieki nad Zabytkami, Warszawa

Opracowanie społecznej koncepcji rozwoju zabytkowego osiedla Księża Młyn w Łodzi: analiza aktualnej sytuacji, warsztaty dla mieszkańców z udziałem ekspertów i władz miasta, imprezy integracyjne, spotkania i debaty. 130 000 zł

Pracownia Badań i Innowacji Społecznych Stocznia, Warszawa

„Laboratorium partycypacji obywatelskiej” – uruchomienie i prowadzenie portalu partycypacjaobywatelska.pl, gromadzącego i upowszechniającego informacje o polskich oraz zagranicznych metodach i dobrych praktykach działań „partycypacyjnych”, organizowanie seminariów i warsztatów służących pogłębianiu wiedzy oraz wymianie doświadczeń na temat partycypacji, wydawanie publikacji. 350 000 zł

Nadzór

Centrum Aktywności Społecznej Pryzmat, Suwałki

Zbadanie procedury wyboru ławników i praktyki ich funkcjonowania w sądach Apelacji Białostockiej, opracowanie i upowszechnienie raportu oraz monitoring wyboru ławników na kadencję 2012–2015. 75 000 zł

Fundacja Court Watch Polska, Toruń

Monitoring sposobu funkcjonowania sądów rejonowych: opracowanie formularzy i przeszkolenie wolontariuszy-obszerników do prowadzenia obserwacji w wybranych sądach, przygotowanie i upowszechnienie raportu zawierającego podsumowanie wyników obserwacji, przykłady dobrych i złych praktyk oraz propozycje zmian. 60 000 zł

Fundacja ePaństwo, Warszawa

Rozbudowa oraz wypromowanie portalu internetowego sejmometr.pl, informującego o pracach Sejmu i aktywności posłów w procesie legislacyjnym i umożliwiającemu zainteresowanym śledzenie procesów legislacyjnych (144 833 zł ze środków OSI Information Program). 235 000 zł

Fundacja Feminoteka, Warszawa

„Gendermeria” – działania mające na celu upowszechnienie wyników prowadzonego w 2009 roku monitoringu mediów publicznych pod kątem przestrzegania zasad równości płci oraz wpłynięcie na skuteczniejszą realizację polityki równościowej przez media publiczne (kontynuacja projektu finansowanego w 2009 roku). 45 000 zł

Fundacja Fundusz Pomocy Studentom, Warszawa

Zbadanie zasad przyznawania stypendiów z państwowego Funduszu Pomocy Materialnej dla Studentów na 54 uczelniach: analiza regulaminów oraz zasad działania komisji stypendialnych i odwoławczych, zebranie informacji pojawiających się w mediach i w Internecie, sformułowanie propozycji zmian. 50 000 zł

Fundacja Instytut Myśli Obywatelskiej im. Stańczyka, Kraków

Monitoring finansowania kampanii wyborczej kandydatów na radnych do Rady Miasta Krakowa: obserwowanie przebiegu kampanii, zbieranie materiałów i informacji, analiza sprawozdań komitetów wyborczych, opracowanie i upowszechnienie raportu. 27 600 zł

Monitorowanie władz Krakowa pod kątem powiązań między sferą polityki i biznesu (polityka kadrowa, zamówienia publiczne, praktyka stosowania umorzeń i ulg podatkowych): zbieranie i publikowanie informacji oraz podejmowanie interwencji w przypadku wystąpienia nieprawidłowości. 64 000 zł

Fundacja Instytut na rzecz Państwa Prawa, Lublin

Monitoring zasadności i rzetelności wniosków i postanowień dotyczących umieszczania osób ubiegających się o status uchodźcy w strzeżonych ośrodkach i aresztach w celu wydalenia; przygotowanie i upowszechnienie raportu. 125 000 zł

Fundacja Instytut Rozwoju Regionalnego, Kraków

Monitorowanie procesu stanowienia ustaw w zakresie dotyczącym problematyki osób niepełnosprawnych (m.in. ustawa o wyrównywaniu szans osób niepełnosprawnych, projekt ustawy o dostosowaniu organizacji wyborów do potrzeb osób niepełnosprawnych) oraz przygotowanie raportu na temat realizacji prawa do równości osób niepełnosprawnych. 68 000 zł

Fundacja Normalne Miasto Fenomen, Łódź

Monitoring działania Zarządu Dróg i Transportu Urzędu Miasta Łodzi w zakresie organizacji systemu transportu zbiorowego i pieszego w mieście: zbieranie i analizowanie informacji na temat planów, decyzji, budżetu i wydatków oraz podejmowanie interwencji w przypadku naruszenia zasad zrównoważonego rozwoju i interesów osób niezmotywowanych. 50 000 zł

Fundacja Panoptykon, Warszawa

Monitorowanie inicjatyw legislacyjnych i praktyki działania instytucji publicznych pod kątem zagrożeń dla praw i wolności obywatela, wynikających z możliwości wykorzystywania danych osobowych gromadzonych przy użyciu nowoczesnych technologii (telekomunikacja, monitoring wizyjny, biometria itp.): zbieranie, analiza i upowszechnianie informacji, opracowywanie komentarzy i ekspertyz, inicjowanie debaty publicznej na temat „społeczeństwa nadzorowanego”. 123 000 zł

Fundacja Projekt: Polska, Warszawa

Opracowanie modelu wizualizacji oraz aplikacji internetowej, umożliwiającej przejrzystą i zrozumiałą dla obywateli prezentację budżetu państwa (część szerszego projektu dotyczącego działań na rzecz „otwartego rządu”). 65 000 zł

Fundacja Wolnego i Otwartego Oprogramowania, Poznań

Monitorowanie zamówień publicznych na oprogramowanie komputerowe, przeprowadzanych przez jednostki administracji rządowej i samorządowej, podejmowanie interwencji w przypadku wykrycia nieprawidłowości, opracowanie i upowszechnienie raportu. 100 000 zł

Helsińska Fundacja Praw Człowieka, Warszawa

Monitorowanie procesu stanowienia oraz stosowania prawa w obszarze wymiaru sprawiedliwości pod kątem gwarancji ochrony praw i wolności obywateli oraz zapewnienia realizacji konstytucyjnego prawa do sądu; podejmowanie działań interwencyjnych zmierzających do zmiany wadliwych regulacji prawnych i złych praktyk stosowania prawa. 200 000 zł

Kampania Przeciw Homofobii, Warszawa

Opracowanie metodologii monitorowania polityki przeciwdziałania dyskryminacji ze względu na orientację seksualną, realizowanej przez instytucje administracji publicznej. 20 000 zł

Stowarzyszenie 61, Warszawa

„Nie głosuj w ciemno! Kandydaci2010.pl” – uruchomienie i prowadzenie serwisu internetowego z informacjami o kandydatach startujących w wyborach samorządowych. 140 000 zł

Stowarzyszenie Homo Faber, Lublin

„Otwarty Lublin” – monitoring funkcjonowania urzędów, uczelni i firm prywatnych w zakresie, w jakim korzystają z nich cudzoziemcy przebywający w Lublinie: pozyskiwanie informacji i podejmowanie interwencji w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości, opracowanie raportu zawierającego opisy dobrych i złych praktyk. 60 000 zł

Stowarzyszenie Kongres Kobiet, Warszawa

Opracowanie metodologii i wskaźników służących pomiarowi udziału kobiet i nierówności płci w życiu politycznym, społecznym i gospodarczym. 50 000 zł

Stowarzyszenie Promocji Wielokulturowości Interkulturalni PL, Kraków

Monitoring krakowskich instytucji publicznych pod kątem ich dostosowania do potrzeb obcokrajowców mieszkających w Krakowie lub go odwiedzających, przygotowanie i upowszechnienie raportu zawierającego propozycje działań naprawczych, spotkania z przedstawicielami instytucji objętych monitoringiem. 70 000 zł

Stowarzyszenie Studentów, Absolwentów i Przyjaciół KMISH ProCollegio, Warszawa

Opracowanie metodologii monitoringu efektywności gospodarowania funduszami przez biura poselskie. 6 000 zł

Stowarzyszenie Wzajemnej Pomocy Bona Fides, Katowice

„Dostęp do informacji publicznej” – działania dotyczące realizacji prawa do informacji publicznej w województwie śląskim: uczestnictwo w sprawach sądowych, udzielanie porad prawnych i szkolenia specjalistyczne przygotowujące do prowadzenia lokalnych punktów poradnictwa w zakresie prawa do informacji (kontynuacja projektu finansowanego w latach 2007–2009). 45 000 zł

Towarzystwo Przyjaciół Rzek Iny i Gowienicy, Stepnica

Monitoring działania Państwowej Straży Rybackiej (PSR) w województwie zachodniopomorskim w zakresie zwalczania kłusownictwa: wspólne patrole, zbieranie i analiza informacji i dokumentów (uzyskanych z m.in.: z PSR, Straży Granicznej, Polskiego Związku Wędkarskiego, policji), opracowanie raportu z rekomendacjami i podjęcie współpracy z PSR na rzecz wprowadzenia działań naprawczych. 50 000 zł

Stowarzyszenie Liderów Lokalnych Grup Obywatelskich, Warszawa

„Mocna straż” – prowadzenie portalu watchdog.org.pl, gromadzącego i upowszechniającego informacje o działaniach i doświadczeniach polskich i zagranicznych organizacji strażniczych, organizowanie kursów stacjonarnych i internetowych, seminariów i spotkań służących pogłębianiu wiedzy i wymianie doświadczeń na temat działalności „strażniczej”. 335 000 zł

Tolerancja

Centrum Pomocy Prawnej im. Haliny Nieć, Kraków

Monitoring sytuacji uchodźców w czasie zamykania ośrodka w Bytomiu oraz monitoring standardów kierowania uchodźców do nowo utworzonego ośrodka w Grotnikach dla osób ze szczególnymi potrzebami, badanie stosunku mieszkańców do uchodźców z nowotworzonego ośrodka i akcja informacyjna. 90 000 zł

Edukacyjne Centrum Żydowskie, Oświęcim

„Tolerancyjny Oświęcim” – opracowanie strategii zmiany nastawienia mieszkańców Oświęcimia oraz przedstawicieli lokalnych władz, służb i mediów do cudzoziemców (szczególnie Żydów), odwiedzających Państwowe Muzeum Auschwitz-Birkenau: badania opinii publicznej, opracowanie planu działań dla administracji samorządowej oraz liderów opinii społecznej, konferencja robocza dla przedstawicieli lokalnych władz, służb, nauczycieli i mediów poświęcona m.in. możliwości wdrożenia tych zaleceń w praktyce. 80 000 zł

Fundacja Afryka Inaczej, Warszawa

Monitoring mediów i Internetu pod kątem treści dyskryminujących Afrykanów i powielających negatywne stereotypy na ich temat, systematyczne upowszechnianie wyników monitoringu i reagowanie na przypadki dyskryminacji oraz publikacja napisanego przez Afrykanów mieszkających w Polsce poradnika dla ludzi mediów i osób publicznych. 85 000 zł

Fundacja Ocalenie, Warszawa

Integracja społeczności lokalnej i uchodźców mieszkających w Łomży oraz w pobliskim ośrodku w Czerwonym Borze: imprezy integracyjne dla mieszkańców, warsztaty (dla uchodźców, dziennikarzy, nauczycieli, młodzieży oraz pracowników instytucji, z którymi kontaktują się uchodźcy), monitoring mediów lokalnych oraz stworzenie zespołu wolontariuszy, pomagających uchodźcom w poszukiwaniu pracy i mieszkań. 130 000 zł

Fundacja Polska Akcja Humanitarna, Warszawa

Integracja społeczności lokalnej i uchodźców mieszkających w Grupie k. Grudziądzka: badanie stosunku stałych mieszkańców Grupy do uchodźców z ośrodka, cykliczny integracyjny festyn „Spotkanie kultur”, warsztaty integracyjne dla kobiet, pokazy filmów o tematyce uchodźczej. 100 000 zł

Fundacja Wiedza Lokalna, Warszawa

Opracowanie systemu monitorowania polskiego Internetu pod kątem występowania mowy nienawiści i języka wrogości wobec mniejszości etnicznych, seksualnych, religijnych i innych oraz uruchomienie serwisu internetowego prezentującego wyniki monitoringu i umożliwiającego ich wykorzystanie m.in. do działań interwencyjnych. 180 000 zł

Stowarzyszenie Interwencji Prawnej, Warszawa

Badanie dotyczące przestrzegania praw pracowniczych cudzoziemców i przygotowanie raportu z badań. 80 000 zł

Stowarzyszenie Lambda, Warszawa

Opracowanie i uruchomienie internetowego systemu zgłaszania informacji o indywidualnych przypadkach dyskryminacji i przestępstw popełnianych ze względu na orientację seksualną oraz przekazywania informacji o możliwości uzyskania pomocy; analiza gromadzonych danych i powołanie grupy roboczej zajmującej się wypracowywaniem rozwiązań zmierzających do lepszego przygotowania instytucji i organizacji działających na rzecz ofiar przestępstw i dyskryminacji (projekt oparty na doświadczeniach niemieckiej organizacji MANEO e.V. z Berlina).

80 000 zł

Stowarzyszenie Nigdy Więcej, Warszawa

Monitorowanie, dokumentowanie i upowszechnianie informacji o incydentach na tle rasistowskim, antysemickim i ksenofobicznym, rozbudowa sieci korespondentów lokalnych oraz poprawa funkcjonalności strony internetowej.

165 000 zł

Stowarzyszenie Romów w Polsce, Oświęcim

Badanie praktyk dyskryminujących dzieci romskie w systemie oświaty (na przykładzie województw małopolskiego, śląskiego i opolskiego), wypracowanie rekomendacji oraz zaprezentowanie ich instytucjom odpowiedzialnym za edukację dzieci romskich, podjęcie działań zmierzających do nagłośnienia problemu i zmiany złych praktyk.

100 000 zł

Towarzystwo Edukacji Antydyskryminacyjnej, Warszawa

„Wielka nieobecna” – badanie systemu edukacji dzieci i młodzieży oraz kształcenia nauczycieli z perspektywy edukacji antydyskryminacyjnej, opracowanie metodologii cyklicznego monitoringu oraz budowa koalicji organizacji pozarządowych „Edukacja na rzecz równości i różnorodności”.

124 000 zł

Pozostałe dotacje

Stowarzyszenie Młodych Dziennikarzy „Polis”, Warszawa

Prowadzenie grupy „Horyzont – przeciw karze śmierci”, skupiającej młodych ludzi działających na rzecz zniesienia kary śmierci wszędzie, gdzie jeszcze jest praktykowana (dotacja w połowie sfinansowana przez OSI Human Rights and Governance Grant Program).

106 640 zł

Fundusz na rzecz Fundacji Batorego, Waszyngton

Prowadzenie działalności statutowej.

9 000 USD

Wschód–Wschód

Celem programu jest wspieranie międzynarodowej współpracy na rzecz wprowadzania i utrwalania przemian demokratycznych, budowy i rozwoju społeczeństwa obywatelskiego oraz upowszechniania nowatorskich rozwiązań problemów społecznych w regionie Europy Środkowo-Wschodniej, Azji Centralnej i Kaukazu. Program działa w ramach powołanego w 1991 roku przez Instytut Społeczeństwa Otwartego (OSI) regionalnego programu Wschód–Wschód: Partnerstwo Ponad Granicami. Wspieramy międzynarodowe projekty realizowane przez polskie organizacje i instytucje we współpracy z organizacjami partnerskimi z innych krajów regionu. Finansujemy też koszty podróży osób z Polski zaproszonych do udziału w przedsięwzięciach organizowanych w innych krajach regionu.

W 2010 roku przekazaliśmy dotacje na realizację 22 projektów. Polscy eksperci uczestniczyli w 16 przedsięwzięciach organizowanych w innych krajach regionu.

Tematami najczęściej podejmowanymi przez partnerskie organizacje były: różne aspekty rozwoju lokalnego, aktywizacja społeczności lokalnych, angażowanie młodzieży do działań na rzecz swoich środowisk. Kilka inicjatyw dotyczyło roli i pozycji kobiet w społeczeństwie oraz w środowisku lokalnym, zwłaszcza w krajach azjatyckich i kaukaskich. Pojawił się też nowy temat, wykraczający poza tradycyjne sfery zainteresowania organizacji, dotyczący międzynarodowej pomocy przy wypracowywaniu alternatywnych propozycji rozwiązania konfliktu w regionie Naddniestrza.

Coraz więcej dotowanych projektów stanowiły inicjatywy długofalowe i wielostronne (włączające do współpracy partnerów z kilku krajów). Większość przedsięwzięć opierała się na wymianie doświadczeń i dobrych praktyk, głównie z partnerami z Gruzji, Mołdawii, Azerbejdżanu i Tadżykistanu. Podejmowano też działania we współpracy z partnerami z nowych krajów członkowskich Unii Europejskiej (m.in. z Bułgarii, Czech, Łotwy czy Słowacji). W porównaniu z poprzednimi latami dofinansowanie uzyskało zdecydowanie mniej dwustronnych projektów polsko-ukraińskich.

Dodatkowo przekazaliśmy dotację na projekt polsko-rosyjskiej współpracy młodzieży oraz dwie dotacje zamykające prowadzone w ubiegłych latach programy współpracy międzynarodowej (Inicjatywy Obywatelskie na Wschodzie i Partnerstwo Inicjatyw Społecznych).

W 2010 roku program finansowany był ze środków Fundacji Społeczeństwa Otwartego (1 338 950,88 zł), w tym z programu Wschód–Wschód: Partnerstwo Ponad Granicami (976 754,95 zł) i z Projektu Rosja (281 850 zł) oraz ze środków Fundacji Boscha (24 948,09 zł) i środków własnych Fundacji Batorego.

Dotacje	1 394 323,72 zł
Eksperti i monitoring	69 412,96 zł
Koszty realizacji	228 734,91 zł
Razem koszty programu	1 692 471,59 zł

Dotacje

Partnerstwa

Dolnośląska Fundacja Ekorozwoju, Wrocław

„Aktywizacja kobiet z obszarów wiejskich” – wizyta studyjna i staże w gospodarstwach agroturystycznych na Dolnym Śląsku dla liderki lokalnych z Gruzji, przygotowujące do podejmowania kobiecych inicjatyw lokalnych. 47 470 zł

Fundacja Ari Ari, Bydgoszcz

„Tworzenie systemu pomocy osobom niepełnosprawnym” – wizyta studyjna w Polsce psychologów, studentów i nauczycieli z Armenii i Gruzji, służąca przygotowaniu szkoleń na temat metod usamodzielniania osób niepełnosprawnych i prowadzenia punktów pomocy. 65 520 zł

Fundacja Centrum Promocji Kobiet, Warszawa

„Globalizacja a prawa kobiet” – wizyta studyjna liderki z Azerbejdżanu i Tadżykistanu w Warszawie, służąca wymianie doświadczeń między organizacjami kobiecymi z trzech krajów i poszukiwaniu inicjatyw wzmacniających rolę kobiet w życiu społecznym i publicznym (projekt realizowany wspólnie z Fundacją Kobięcą eFKa). 24 760 zł

Fundacja Kobięca eFKa, Kraków

„Globalizacja a prawa kobiet” – wizyta studyjna liderki z Azerbejdżanu i Tadżykistanu w Krakowie, służąca wymianie doświadczeń między organizacjami kobiecymi z trzech krajów i poszukiwaniu inicjatyw wzmacniających rolę kobiet w życiu społecznym i publicznym (projekt realizowany wspólnie z Centrum Promocji Kobiet). 21 940 zł

Fundacja Lokalna Grupa Działania „Partnerstwo dla Warmii”, Pieniężno

„Aktywizacja społeczna młodzieży wiejskiej” – wizyta studyjna w Mołdawii polskiej młodzieży i nauczycieli oraz konkurs małych grantów dla polskich i mołdawskich uczniów na realizację lokalnych projektów. 39 660 zł

Fundacja Partners Polska, Warszawa

„Partnerstwo dla oświaty: rozwój szkół” – wizyta studyjna w Polsce nauczycieli i przedstawicieli władz lokalnych z Tadżykistanu, przygotowująca do podejmowania współpracy między nauczycielami, rodzicami oraz samorządowcami. 41 520,19 zł

Fundacja Współpracy Polsko-Ukraińskiej PAUCI, Warszawa

„Partnerstwo publiczno-prywatne dla zrównoważonego rozwoju gminy” – wizyta studyjna w Polsce mołdawskich przedstawicieli władz lokalnych, biznesu i urzędów państwowych, służąca opracowaniu rekomendacji dotyczących warunków potrzebnych dla rozwoju partnerstwa publiczno-prywatnego w Mołdawii. 41 090 zł

Fundacja Zachęta, Górowo Iławeckie

„Aktywizacja społeczności lokalnych poprzez realizację inicjatyw z dziedziny ekonomii społecznej” – dwie wizyty studyjne: w Polsce z udziałem przedstawicieli rosyjskich organizacji pozarządowych i w Rosji z udziałem polskich organizacji pozarządowych, służące opracowaniu i realizacji projektów z zakresu ekonomii społecznej. 53 283,09 zł

Koalicja KARAT, Warszawa

„Łączmy się – kobiety z Europy Środkowej i Wschodniej na rzecz równości w pomocy rozwojowej” – seminarium w Polsce dla przedstawicielek organizacji pozarządowych z Bułgarii, Czech, Polski, Rumunii i Słowacji, przygotowujące organizacje kobiece z nowych państw członkowskich Unii Europejskiej do prowadzenia działań na rzecz przestrzegania równości płci i praw kobiet w programach współpracy rozwojowej. 23 220 zł

Małopolskie Towarzystwo Oświatowe, Nowy Sącz

„Stowarzyszenia rodziców i nauczycieli: wspólne działania lokalne” – wizyta studyjna w Polsce rodziców, dyrektorów szkół i nauczycieli z Azerbejdżanu, Gruzji i Mołdawii, przygotowująca uczestników do tworzenia nowych inicjatyw edukacyjnych aktywizujących środowisko lokalne. 69 720 zł

Ośrodek Studiów Wschodnich, Warszawa

„Pomoc międzynarodowa w rozwiązywaniu konfliktu w regionie Naddniestrza” – cykl spotkań roboczych i konferencji w Mołdawii i w Polsce z udziałem ekspertów z Mołdawii, Francji, Ukrainy, Polski, Rumunii i Stanów Zjednoczonych, poświęconych wypracowaniu alternatywnych propozycji rozwiązania konfliktu w regionie Naddniestrza. 27 251,91 zł

Polska Fundacja im. Roberta Schumana, Warszawa

„Poprzez edukację europejską ku społeczeństwu obywatelskiemu” – dwie wizyty studyjne, w Polsce i w Gruzji, z udziałem polskich, gruzińskich i tadżyckich nauczycieli i przedstawicieli organizacji pozarządowych, przygotowujące do zakładania klubów europejskich w gruzińskich i tadżyckich szkołach. 52 910 zł

Spółeczny Instytut Ekologiczny SIE, Warszawa

„Promocja udziału społeczeństwa obywatelskiego w monitorowaniu decyzji dotyczących rozwoju energetyki jądrowej” – debata publiczna w Polsce z udziałem przedstawicieli białoruskich i polskich organizacji pozarządowych oraz mediów i seminarium na Białorusi z udziałem przedstawicieli polskich organizacji pozarządowych, służące animowaniu dyskusji wokół jądrowej polityki energetycznej w Polsce i omówieniu sytuacji na Białorusi 24 lata po katastrofie czarnobylskiej (kontynuacja projektu rozpoczętego w 2009 roku). 25 330 zł

Stowarzyszenie na rzecz Tworzenia Przyjaznego Środowiska Wychowawczego Dzieci i Młodzieży łławskiej**„Przystań”, łława**

„Praca z młodzieżą” – cykl warsztatów w Polsce, na łłowcie i Litwie dla wolontariuszy, nauczycieli i pedagogów, przygotowujących do wprowadzenia do szkół i ośrodków pomocy społecznej nowych programów dla młodzieży niepełnosprawnej i zagrożonej marginalizacją (kontynuacja działań realizowanych od 2008 roku). 50 310 zł

Stowarzyszenie Odnowy Obszarów Wiejskich „Wieś i Europa”, Kraków

„Animatoryzy na terenach wiejskich” – wizyta studyjna i warsztaty dla ukraińskich liderów lokalnych z obwodów czerńowieckiego, iwano-frankowskiego, tarnopolskiego i zakarpacciego, przygotowujące ich do roli inicjatorów projektów gospodarczych, ekologicznych i społecznych (kontynuacja projektu rozpoczętego w 2009 roku). 53 070 zł

Stowarzyszenie Pomocy Rodzinie Gminy Chocz, Chocz

„Unia Europejska – blaski i cienie integracji po 5 latach” – wizyta studyjna w Polsce przedstawicieli samorządów z łłowty i Słowacji, służąca podsumowaniu rezultatów projektów lokalnych finansowanych ze środków europejskich. 7 540 zł

Stowarzyszenie Wschodnioeuropejskie Centrum Demokratyczne, Warszawa

„Rola niezależnych gazet w społecznościach lokalnych” – wizyta studyjna i staże dla kirgiskich dziennikarzy w redakcjach gazet lokalnych, zapoznające z warsztatem pracy dziennikarskiej i nowoczesnymi technikami wydawania gazet. 31 944,95 zł

„Młodzież na rzecz obrony i promowania praw człowieka” – wizyta studyjna i warsztaty w Polsce dla kirgiskich studentów, przygotowujące do założenia stowarzyszenia broniącego praw studentów. 36 810 zł

Świętokrzyskie Centrum Fundacji Rozwoju Demokracji Lokalnej, Kielce

„Społeczna kontrola administracji publicznej” – wizyta studyjna w Polsce przedstawicieli organizacji pozarządowych i władz lokalnych z Serbii i Ukrainy, służąca wypracowaniu modelu współpracy organizacji pozarządowych z administracją publiczną, opartego na programie „Przejrzysta Polska”. 58 247 zł

Uniwersytet Łłdzki, Wydział Studiów Międzynarodowych i Politologicznych, Łłdź

„Czy powinniśmy bać się Rosji?” – seminarium w Rydze na łłowcie, z udziałem polskich, rosyjskich i łłotewskich studentów i pracowników naukowych, służące analizie i porównaniu stosunków polsko-rosyjskich i łłotewsko-rosyjskich w kontekście integracji europejskiej (kontynuacja projektu rozpoczętego w 2009 roku). 6 960 zł

Uniwersytet Przyrodniczo-Humanistyczny, Siedlce

„Praca z dziećmi i rodziną” – wizyta studyjna w Polsce pracowników socjalnych, wykładowców i studentów uczelni pedagogicznych z Bułgarii, Rosji i Słowacji oraz seminarium w Sofii w Bułgarii z udziałem polskich studentów i pracowników naukowych, poświęcone dobrym praktykom w zakresie pracy socjalnej oraz roli władz lokalnych w tworzeniu systemu integracji społecznej osób zagrożonych marginalizacją. 30 640 zł

Wyższa Szkoła Zarządzania, Rzeszów

„Euroregiony: współpraca transgraniczna” – konferencja w Tarnopolu na Ukrainie z udziałem polskich ekspertów, służąca zbudowaniu międzynarodowej sieci specjalistów ds. rozwoju regionalnego (kontynuacja projektu rozpoczętego w 2009 roku). 376,47 zł

Podróże**Konferencja „Rozwój społeczeństwa obywatelskiego, a finansowanie organizacji pozarządowych ze środków publicznych”, Baku, Azerbejdżan**

Uczestnik z Polski: Bogusław Stanisławski (Fundacja Inna Przestrzeń, Warszawa) 2 166,81 zł

Konferencja „Lepsza atmosfera w szkole – wymiana doświadczeń i wizje na przyszłość”, Sofia, Bułgaria

Uczestnicy z Polski: Alicja Derkowska (Małopolskie Towarzystwo Oświatowe, Nowy Sącz) i Wojciech Źmudziński (Centrum Kształcenia Liderów i Wychowawców im. Pedro Arrupe, Gdynia) 3 085,99 zł

Konferencja „Nowe metody wykrywania i przeciwdziałania przemocy wobec dzieci”, Sofia, Bułgaria

Uczestniczki z Polski: Daria Drab, Dorota Gajewska, (Fundacja Dzieci Niczyje, Warszawa), Anna Kaszuba (Dom Dziecka nr 9, Warszawa) i Agnieszka Patela-Owczarczyk (Centrum Pomocy Rodzinie, Warszawa) 6 046,56 zł

Konferencja „Regionalne sieci na rzecz zapobiegania handlowi dziećmi i młodzieżą w Europie Wschodniej i Azji Centralnej”, Banskó, Bułgaria	
Uczestniczki z Polski: Katarzyna Cioch (Fundacja La Strada, Warszawa) i Aleksandra Kupczyk (Fundacja Dzieci Niczyje, Warszawa)	3 285,11 zł
Konferencja „Priorytety polskiej prezydencji w Unii Europejskiej – perspektywa czeska”, Praga, Czechy	
Uczestnicy z Polski: Marcin Terlikowski i Paweł Tokarski (Polski Instytut Spraw Międzynarodowych, Warszawa)	3 555,70 zł
Debata „Finansowanie organizacji społecznych w Europie Wschodniej”, Tbilisi, Gruzja	
Uczestnicy z Polski: Robert Kowatko (Polskie Stowarzyszenie Fundraisingu, Kraków), Dariusz Pietrowski (Centrum Wolontariatu, Warszawa) i Katarzyna Sadło (Fundacja Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego, Warszawa)	8 601,86 zł
Konferencja „Demokracja po totalitaryzmie – doświadczenia po 20 latach”, Kiszyniów, Mołdawia	
Uczestnicy z Polski: Adam Leszczyński („Gazeta Wyborcza”, Warszawa) i Aleksandra Rybińska („Rzeczpospolita”, Warszawa)	4 208,13 zł
Konferencja „System bezpieczeństwa w Unii Europejskiej i w krajach sąsiedzkich – wyzwania i realia”, Kiszyniów, Mołdawia	
Uczestnik z Polski: Witold Rodkiewicz (Ośrodek Studiów Wschodnich, Warszawa)	2 499,83 zł
Konferencja „Doświadczenia międzynarodowe w dziennikarstwie śledczym”, Kiszyniów, Mołdawia	
Uczestnicy z Polski: Wojciech Cieśla („Gazeta Wyborcza”, Warszawa) i Paweł Reszka („Rzeczpospolita”, Warszawa)	4 105 zł
Debata „Doświadczenia krajów Unii Europejskiej w planowaniu kariery i zatrudnieniu osób wchodzących na rynek pracy”, Kiszyniów, Mołdawia	
Uczestnicy z Polski: Jakub Krupa, Wiktor Witkowski (Forum Europejskie, Warszawa) i Ewelina Kuźmich (Instytut Spraw Publicznych, Warszawa)	6 568,70 zł
Debata „Możliwości współpracy i realizacji projektów międzyregionalnych”, Wilno, Litwa	
Uczestnik z Polski: Wojciech Tworkowski (Grupa Zagranica, Warszawa)	351,24 zł
Konferencja „Polityka historyczna i jej narodowe odmiany w krajach postsocjalistycznych”, Kazań, Rosja	
Uczestniczka z Polski: Jadwiga Rogoża (Ośrodek Studiów Wschodnich, Warszawa)	1 205,76 zł
Konferencja „Proces integracji Mołdawii i Ukrainy z Unią Europejską: działania społeczeństwa obywatelskiego”, Kijów, Ukraina	
Uczestnik z Polski: Przemysław Żurawski vel Grajewski (Uniwersytet Łódzki)	1 465,81 zł
Debata „Relacje Ukrainy z Unią Europejską: przygotowania do węgierskiej i polskiej prezydencji w UE”, Kijów, Ukraina	
Uczestnicy z Polski: Agata Gostyńska (Polski Instytut Spraw Międzynarodowych, Warszawa) i Sławomir Matuszak (Ośrodek Studiów Wschodnich, Warszawa)	2 452,97 zł
Seminarium „Młodzi i aktywni obywatele Europy”, Kijów, Ukraina	
Uczestniczki z Polski: Agata Cholewińska i Joanna Gospodarczyk (Biuro Edukacji Urzędu Miasta Stołecznego Warszawy)	2 487,34 zł
Seminarium „Osiągnięcia społeczne – program aktywizacji młodzieży w środowisku lokalnym”, Odessa, Ukraina	
Uczestniczki z Polski: Julie Boudreaux i Alicja Derkowska (Małopolskie Towarzystwo Oświatowe, Nowy Sącz)	3 493,30 zł
Pozostałe dotacje	
Fundacja Ośrodek Karta, Warszawa	
„Dialog i pojednanie młodzieży polskiej i rosyjskiej” – dwa konkursy historyczne dla polskich i rosyjskich uczniów szkół średnich, zachęcające ich do szukania w swoim najbliższym otoczeniu materiałów na temat wspólnej historii obu narodów i pomagające w przełamywaniu stereotypów i uprzedzeń; projekt realizowany wspólnie z moskiewskim Stowarzyszeniem Memoriał (dotacja sfinansowana ze środków OSF Projekt Rosja).	281 850 zł
Międzynarodowe Stowarzyszenie Fotoreportaży Sputnik, Warszawa	
Dotacja uzupełniająca na przygotowanie publikacji „12 dni”, zawierającej cykl 12 reportaży o organizacjach uczestniczących w programie Partnerstwo Inicjatyw Społecznych, realizowanego przez Fundację Boscha i Fundację Batorego w latach 2004–2009 (dotacja sfinansowana ze środków Fundacji Boscha).	7 020 zł
Stowarzyszenie Wschodnioeuropejskie Centrum Demokratyczne, Warszawa	
Upowszechnianie rzecznictwa interesów, jako instrumentu działania organizacji pozarządowych na Ukrainie i Białorusi, z wykorzystaniem doświadczeń programu Inicjatyw Obywatelskich w Europie Wschodniej, realizowanego przez Fundację Batorego w latach 2003–2009 ze środków Fundacji Forda.	240 300 zł

Koalicje Obywatelskie

Projekt, zainicjowany i współfinansowany przez Fundację Motta, został zaplanowany na lata 2008–2013. Jego celem jest wzmocnienie koalicji organizacji pozarządowych, które działają w jednym z krajów wyszehradzkich (Czechy, Polska, Słowacja, Węgry) i które – angażując w swoje działania na rzecz dobra wspólnego szersze grupy obywateli – podejmują się rzecznictwa interesów społeczeństwa obywatelskiego oraz wpływania na kształt polityki władz publicznych.

W dwóch edycjach konkursu dotacyjnego przekazujemy dotacje przeznaczone na: wzmocnienie zasobów i potencjału organizacyjnego koalicji, zwiększenie profesjonalizacji i legitymizacji prowadzonych przez nie działań, budowę ich wiarygodności w środowisku pozarządowym wobec sektora publicznego i opinii publicznej, a także zwiększenie roli i udziału organizacji pozarządowych w dialogu obywatelskim. Koalicje mogą ubiegać się o wsparcie na okres od roku do trzech lat w wysokości do 15 000 euro na rok. Przedłużenie finansowania na kolejne lata jest uwarunkowane przyjęciem sprawozdania rocznego i planów działania na następny rok.

W pierwszej edycji konkursu dotacyjnego wybraliśmy dziesięć koalicji: trzy z Czech, trzy ze Słowacji oraz dwie z Polski i dwie z Węgier. W tej grupie jest sześć koalicji zarejestrowanych i cztery nieformalne. Działają one w różnych dziedzinach, takich jak: ekologia, rozwój społeczności lokalnych, pomoc społeczna, promocja filantropii, współpraca międzynarodowa.

W roku 2010 – po przyjęciu merytorycznych i finansowych sprawozdań i planów działania na następne lata oraz po spotkaniach monitoringowych, które odbyły się w Pradze, Bratysławie, Budapeszcie i Warszawie – dotacje zostały przyznane wszystkim dziesięciu koalicjom wybranym w pierwszej edycji konkursu. Zarówno lektura sprawozdań, jak i rozmowy z przedstawicielami koalicji pokazały, że nasze wsparcie pozwoliło im na podjęcie zadań, których do tej pory – głównie ze względu na brak środków – nie mogły realizować. Zmotywowało to je też do zastanowienia się nad własną działalnością, nad rolą, jaką odgrywają, nad relacjami między organizacjami członkowskimi czy własnym wizerunkiem.

Ogłosiliśmy też drugą edycję konkursu, który zostanie rozstrzygnięty w 2011 roku.

W 2010 roku program był finansowany z dotacji Fundacji Społeczeństwa Otwartego (584 446,95 zł) i Fundacji Charlesa Stewarta Motta (24 840,39 zł) oraz ze środków własnych Fundacji Batorego.

Dotacje	584 446,95 zł
Eksperti i monitoring	24 840,39 zł
Koszty realizacji	50 000,00 zł
Razem koszty programu	659 287,34 zł

Dotacje

Czechy

Czeska Federacja Transportu (Dopravní federace), Tabor

Druga roczna dotacja instytucjonalna dla koalicji, która zajmuje się kwestiami wpływu transportu na środowisko naturalne. **15 000 EUR**

Przyjaciele Ziemi (Hnutí DUHA), Brno

Druga roczna dotacja instytucjonalna dla nieformalnej koalicji Łatwe Dawanie, która zajmuje się wprowadzaniem rozwiązań ułatwiających zbieranie funduszy od darczyńców indywidualnych. **15 000 EUR**

Stowarzyszenie Obywatelskie SKOK (SKOK občanské sdružení), Praga

Druga roczna dotacja instytucjonalna dla koalicji, która działa na rzecz rozwoju rynku usług socjalnych oraz zrównania praw organizacji pozarządowych świadczących usługi socjalne z prawami instytucji publicznych. **15 000 EUR**

Polska

Grupa Zagranica, Warszawa

Druga roczna dotacja instytucjonalna dla koalicji, która działa na rzecz zwiększenia zaangażowania polskich organizacji pozarządowych w międzynarodową pomoc rozwojową. **15 000 EUR**

Ogólnopolska Federacja Organizacji Pozarządowych, Warszawa

Druga roczna dotacja instytucjonalna dla koalicji, która prowadzi rzecznictwo interesów trzeciego sektora, wzmacnia regionalne i lokalne koalicje oraz reprezentuje trzeci sektor wobec władz. **15 000 EUR**

Słowacja

Centrum Obsługi Ekoforum (Servisné centrum Ekofóra), Bratysława

Druga roczna dotacja instytucjonalna dla nieformalnej koalicji Ekoforum, która wspiera i reprezentuje interesy organizacji ekologicznych wobec władz publicznych i innych instytucji. **15 000 EUR**

Fundacja na rzecz Reformy Socjalnej SOCIA (SOCIA – nadácia na podporu sociálnych zmien), Bratysława

Druga roczna dotacja instytucjonalna dla nieformalnej koalicji SocioForum, która działa na rzecz równego statusu organizacji pozarządowych w systemie usług socjalnych oraz prawa obywateli do wyboru usługodawcy. **15 000 EUR**

Słowacka Rada Niepełnosprawnych (Národná rada občanov so zdravotným postihnutím), Bratysława

Druga roczna dotacja instytucjonalna dla koalicji, która zajmuje się rzecznictwem interesów osób niepełnosprawnych na poziomie krajowym i europejskim. **15 000 EUR**

Węgry

FDCP Federacja na rzecz Rozwoju Partycypacji Wspólnot Lokalnych (Szövetség a Közösségi Résztétel Fejlesztéséért), Debreczyn

Druga roczna dotacja instytucjonalna dla koalicji, która promuje udział obywateli w procesach podejmowania decyzji, wspiera rozwój społeczności lokalnych i reprezentuje ich interesy na poziomie krajowym. **15 000 EUR**

Stowarzyszenie NOSZA (NOSZA Egyesület), Budapeszt

Druga roczna dotacja instytucjonalna dla nieformalnej koalicji Organizacje Pozarządowe na rzecz Upublicznienia Narodowego Planu Rozwoju, która monitoruje społeczne konsultacje Narodowego Planu Rozwoju oraz wypracowuje rekomendacje dotyczące jego realizacji. **8 500 EUR**

Równe Szanse

Celami programu są: zwiększenie dostępu do edukacji młodzieży z niezamożnych środowisk, szczególnie z mniejszych miejscowości, oraz wyrównanie szans edukacyjnych i przeciwdziałanie izolacji społecznej niepełnosprawnych dzieci i młodzieży. Wspieramy organizacje pozarządowe, które prowadzą programy stypendialne adresowane do młodzieży szkolnej, oraz organizacje pracujące z dziećmi niepełnosprawnymi. Administrujemy też funduszami powierzonymi Fundacji przez firmy i osoby prywatne.

Lokalne Programy Stypendialne

W ramach tego projektu, prowadzonego od 2000 roku, dążymy do upowszechnienia systemu finansowania stypendiów dla młodzieży z małych miejscowości i z rodzin o niskich dochodach, opartego o zasoby i aktywność społeczności lokalnych. Wspieramy lokalne organizacje pozarządowe, które zbierają fundusze w swoich środowiskach (od lokalnego biznesu, darczyńców indywidualnych, władz samorządowych, ze zbiórek publicznych, aukcji, wpłat 1% podatku dochodowego) i przeznaczają je na programy stypendialne dla młodzieży szkolnej ze swojego terenu. Programy stypendialne są prowadzone na podstawie opracowanych przez organizacje zasad i regulaminów, uwzględniających lokalne potrzeby i możliwości. Decyzje o przyznaniu stypendium są zazwyczaj uzależnione od dobrych wyników w nauce, dochodu w rodzinie, zaangażowania na rzecz środowiska lokalnego lub innych osiągnięć. Stypendia w wysokości 50–300 złotych miesięcznie są przeznaczane na podręczniki, pomoce naukowe, opłacenie internatów, dodatkowe kursy, dojazdy do szkół itp.

Organizacjom uczestniczącym w projekcie oferujemy co roku możliwość uzyskania dotacji do 20 000 zł. Dotacja jest przekazywana wówczas, gdy organizacja przedstawi plan i zasady działania swojego programu stypendialnego oraz udokumentuje posiadanie dodatkowych funduszy, tak aby do kwoty przekazanej przez Fundację mogła dolożyć co najmniej taką samą kwotę pochodzącą od innych darczyńców. Poza dotacjami oferujemy organizacjom udział w spotkaniach i szkoleniach na temat zasad prowadzenia programów stypendialnych, zbierania funduszy, współpracy z lokalnymi partnerami, mediami, wolontariuszami i stypendystami.

W roku 2010 w projekcie uczestniczyło 38 organizacji z 14 województw. Organizacjom tym przekazaliśmy dotacje w łącznej wysokości 602 300 zł. Kwota ta, powiększona o środki zebrane z innych źródeł, pozwoliła na ufundowanie 1 012 stypendiów na rok szkolny 2010/2011.

W 2010 roku Lokalne Programy Stypendialne były finansowane z wpłat 1% podatku dochodowego od osób fizycznych (369 100 zł), ze środków firmy Unilever Polska (200 000 zł) i fundacji Quo Vadis Rodziny Gavellów (33 200 zł) oraz ze środków własnych Fundacji Batorego. Agora SA wsparła promocję programu, użyczając bezpłatnie powierzchni reklamową w swoich mediach (darowizna rzeczowa o wartości

481 946,18 zł), a Wydawnictwo Bauer wsparło kampanię pozyskiwania wpłat 1% bezpłatnymi ogłoszeniami o wartości 14 152 zł.

Kolorowa Akademia

Od 2008 roku wspieramy organizacje z małych miejscowości, które w pracy z dziećmi niepełnosprawnymi wykorzystują techniki sztuk scenicznych. Organizacjom tym oferujemy możliwość ubiegania się o dotacje oraz wsparcie merytoryczne: szkolenia i konsultacje przygotowane i prowadzone przez Bielskie Stowarzyszenie Artystyczne Teatr Grodzki.

W 2010 roku dotacje – na łączną kwotę 173 000 zł – przekazaliśmy 22 organizacjom wybranym spośród tych, które dotowaliśmy w dwu poprzednich latach i które uczestniczyły w szkoleniach organizowanych przez Teatr Grodzki. W zajęciach prowadzonych w ramach dotowanych projektów uczestniczyło około 340 młodych osób niepełnosprawnych oraz około 200 ich rówieśników. Poznawali różne techniki teatralne, przygotowywali elementy scenografii i kostiumów, uczyli się działania zespołowego, komunikacji i przezwyciężania lęku. Mieli też możliwość prezentacji własnych dokonań artystycznych w swoich środowiskach i na przeglądach zespołów teatralnych. Instruktorzy Teatru Grodzkiego udzielali konsultacji w trakcie zajęć z dziećmi, przeprowadzili też spotkania podsumowujące, połączone z kolejnymi warsztatami metodycznymi. Organizacje doceniły zaproponowane im metody pracy, dostrzegły ich walory terapeutyczne i integracyjne, co daje nadzieję, że większość z nich na stałe wpisze je do swoich działań.

W roku 2010 Kolorowa Akademia była finansowana z darowizny Fundacji Agory (101 850 zł) oraz z dochodów z Funduszu M (70 000 zł) i środków Fundacji Batorego.

Fundusze powierzone

Fundacja administruje powierzonymi jej funduszami firm i osób prywatnych. Fundusze te są ustanawiane na mocy umowy o darowiznie zawieranej z Fundacją przez firmę lub osobę prywatną. Zgodnie z umową Fundacja wspiera ze środków jej powierzonych działania mieszczące się w zakresie jej działalności statutowej i leżące w polu zainteresowania darczyńcy.

Fundusz M

W 2002 roku, dzięki darowiznie przekazanej Fundacji przez prywatnego darczyńcę pragnącego zachować anonimowość, powstał wieczysty Fundusz M. Dochody z inwestowania tego funduszu przeznaczamy co roku na pomoc dla dzieci.

W 2010 roku z Funduszu M sfinansowaliśmy 10 dotacji na działania wykorzystujące techniki sztuk scenicznych w pracy z niepełnosprawnymi dziećmi i młodzieżą (dotacje opisane przy projekcie Kolorowa Akademia). Z Funduszu M przekazujemy też środki na cele wskazane przez darczyńcę, związane z niesieniem pomocy dzieciom chorym i potrzebującym opieki. W roku 2010 dotacje z tej puli wyniosły 31 300 zł (dotacje opisane przy Funduszu M).

Fundusz Beaty Pawlak

Fundusz został utworzony w 2003 roku z darowizny zapisanej w testamencie przez Beatę Pawlak, dziennikarkę i pisarkę, która zginęła w zamachu terrorystycznym na indonezyjskiej wyspie Bali 12 października 2002 roku. Ze środków Funduszu – zgodnie z życzeniem Ofiarodawczyni – została ustanowiona doroczna nagroda Jej imienia, opisana w programie Debaty Fundacji Batorego.

Fundusz Iwony Winiarskiej-Feleszko

Fundusz został utworzony w 2008 roku przez przyjaciół i rodzinę tragicznie zmarłej prawniczki Iwony Winiarskiej-Feleszko. Dotacje na stypendia na pierwszy rok studiów na warszawskich państwowych uczelniach wyższych przekazujemy organizacjom uczestniczącym w programie Równe Szanse – Lokalne Programy Stypendialne oraz Fundacji Domy Wspólnoty Chleb Życia, które rekomendują stypendystów.

W roku 2010 przekazaliśmy 2 dotacje w łącznej kwocie 20 000 zł (stypendia dla 5 studentów).

Fundusz Karola Urygi-Nawarowskiego

W roku 2008 ze środków Fundacji Urygi-Nawarowskiego z USA został utworzony fundusz mający na celu wzmocnienie organizacji zajmujących się wsparciem i terapią dzieci oraz młodzieży zagrożonych uzależnieniem od alkoholu, a także diagnozowaniem i leczeniem dzieci dotkniętych Alkoholowym Zespołem Płodowym (FAS) oraz szkoleniem ich rodziców (biologicznych, zastępczych i adopcyjnych), terapeutów i nauczycieli.

W roku 2010 z Funduszu przekazaliśmy 1 dotację w kwocie 30 000 zł.

Dotacje	960 988,15 zł
Spotkania i szkolenia	25 831,06 zł
Koszty realizacji	147 760,66 zł
Koszty kampanii 1% (w tym darowizna rzeczowa Wydawnictwa Bauer w postaci bezpłatnej powierzchni reklamowej 14 152 zł)	74 395,01 zł
Koszty promocji programu (darowizna rzeczowa powierzchni reklamowej w mediach Agora SA)	481 946,18 zł
Razem koszty programu	1 691 124,06 zł

Dotacje

Lokalne Programy Stypendialne

Fundacja Daj Szansę, Skarżysko Kamienna

Program stypendialny „Zaczek” dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych z powiatu skarżyskiego – z dotacji oraz innych zebranych funduszy przyznano 33 stypendia na rok szkolny 2010/2011 (dotacja współfinansowana z darowizny Fundacji Quo Vadis Rodziny Gavellów w wysokości 16 600 zł). 20 000 zł

Fundacja Elbląg Fundusz Lokalny Regionu Elbląskiego, Elbląg

Programy stypendialne „Szansa” i „Słonik” dla uczniów szkół ponadpodstawowych z Elbląga i powiatu elbląskiego – z dotacji oraz innych zebranych funduszy przyznano 27 stypendiów na rok szkolny 2010/2011. 20 000 zł

Fundacja Fundusz Lokalny Ziemi Biłgorajskiej, Biłgoraj

Program stypendialny dla uczniów szkół ponadpodstawowych z powiatu biłgorajskiego i gminy Zwierzyniec – z dotacji oraz innych zebranych funduszy przyznano 29 stypendiów na rok szkolny 2010/2011. 20 000 zł

Fundacja Inicjatyw Kulturalnych, Radomsko

Program stypendialny dla uzdolnionych artystycznie uczniów szkół ponadpodstawowych z powiatu radomszczańskiego – z dotacji oraz innych zebranych funduszy przyznano 18 stypendiów na rok szkolny 2010/2011. 20 000 zł

Fundacja na rzecz Rozwoju Powiatu Wieluńskiego, Wieluń

Program stypendialny dla uczniów szkół ponadpodstawowych z powiatu wieluńskiego – z dotacji oraz innych zebranych funduszy przyznano 21 stypendiów na rok szkolny 2010/2011. 20 000 zł

Fundacja Pomocy Społecznej, Brzeszcze

Programy stypendialne „Kadet” (dla uczniów szkół gimnazjalnych) i „Junior” (dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych z gminy Brzeszcze) – z dotacji oraz innych zebranych funduszy przyznano 29 stypendiów na rok szkolny 2010/2011. 13 000 zł

Fundacja Rodzina, Stawno

Program stypendialny „Talent za talent” dla młodzieży z powiatu stawieńskiego – z dotacji oraz innych zebranych funduszy przyznano 26 stypendiów na rok szkolny 2010/2011. 20 000 zł

Fundacja Rozwoju Regionu Gołdap, Gołdap

Gołdapski Fundusz Stypendialny dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych z powiatu gołdapskiego – z dotacji oraz innych zebranych funduszy przyznano 28 stypendiów na rok szkolny 2010/2011. 20 000 zł

Fundacja Rozwoju Regionu Łukta, Łukta

Program stypendialny dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych z wybranych gmin powiatów ostródzkiego i olsztyńskiego – z dotacji oraz innych zebranych funduszy przyznano 35 stypendiów na rok szkolny 2010/2011. 20 000 zł

Fundacja Sądecka, Nowy Sącz

Fundusz Stypendialny im. Braci Potoczków dla uczniów szkół ponadpodstawowych z wybranych gmin powiatów nowosądeckiego i gorlickiego – z dotacji oraz innych zebranych funduszy przyznano 159 stypendiów na rok szkolny 2010/2011. 20 000 zł

Fundacja Sokólski Fundusz Lokalny, Sokółka

Program stypendialny „Prymus” dla uczniów szkół ponadpodstawowych z gminy Sokółka uczących się w szkołach na terenie województwa podlaskiego – z dotacji oraz innych zebranych funduszy przyznano 28 stypendiów na rok szkolny 2010/2011. 20 000 zł

Fundacja Vive Serce Dzieciom, Kielce

Program stypendialny „Korab” dla uczniów szkół ponadpodstawowych ze Staszowa – z dotacji oraz innych zebranych funduszy przyznano 32 stypendia na rok szkolny 2010/2011 (dotacja współfinansowana z darowizny Fundacji Quo Vadis Rodziny Gavellów w wysokości 16 600 zł). 20 000 zł

Fundusz Lokalny Masywu Śnieżnika, Stara Bystrzyca

Program stypendialny „Z rączki do rączki” dla uczniów szkół ponadpodstawowych z 4 gmin Masywu Śnieżnika: Bystrzyca Kłodzkiej, Łądko-Zdroju, Międzyzlesia i Stronia Śląskiego – z dotacji oraz innych zebranych funduszy przyznano 57 stypendiów na rok szkolny 2010/2011. 20 000 zł

Leżajskie Stowarzyszenie Rozwoju, Leżajsk

Program stypendialny dla uczniów Niepublicznego Gimnazjum w Dębnie i szkół ponadgimnazjalnych z powiatu leżajskiego – z dotacji oraz innych zebranych funduszy przyznano 22 stypendia na rok szkolny 2010/2011. 9 700 zł

Srokowskie Stowarzyszenie Sukces Każdego Dziecka, Srokowo

Program stypendialny „Bociek” dla uczniów szkół ponadpodstawowych z gminy Srokowo – z dotacji oraz innych zebranych funduszy przyznano 21 stypendiów na rok szkolny 2010/2011. 12 000 zł

Stowarzyszenie Barciańska Inicjatywa Oświatowa, Barciany

Program stypendialny „Bartek” dla uczniów szkół ponadpodstawowych z gminy Barciany – z dotacji oraz innych zebranych funduszy przyznano 24 stypendia na rok szkolny 2010/2011. 20 000 zł

Stowarzyszenie Dobroczynne Lokalny Fundusz Roku 2000, Tomaszów Mazowiecki

Program stypendialny dla uczniów szkół ponadpodstawowych z powiatu tomaszowskiego – z dotacji oraz innych zebranych funduszy przyznano 8 stypendiów na rok szkolny 2010/2011. 8 000 zł

Stowarzyszenie Dobroczynne Razem, Zelów

Program stypendialny dla uczniów szkół ponadpodstawowych z gminy Zelów – z dotacji oraz innych zebranych funduszy przyznano 9 stypendiów na rok szkolny 2010/2011. 9 000 zł

Stowarzyszenie Edukacji Kulturalnej Widok, Białystok

Program stypendialny dla uczniów szkół ponadpodstawowych z Białegostoku – z dotacji oraz innych zebranych funduszy przyznano 32 stypendia na rok szkolny 2010/2011. 20 000 zł

Stowarzyszenie Fundusz Stypendialny dla Młodzieży Wiejskiej im. A. Bąkowskiej, Sońsk

Program stypendialny „Omnibus” dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych z Zespołu Szkół Rolniczych w Gototczyźnie w powiecie ciechanowskim – z dotacji oraz innych zebranych funduszy przyznano 26 stypendiów na rok szkolny 2010/2011. 15 000 zł

Stowarzyszenie Młodzi dla Rozwoju EMKA, Wieliszew

Program stypendialny „Eureka” dla uczniów szkół ponadpodstawowych z gminy Wieliszew – z dotacji oraz innych zebranych funduszy przyznano 23 stypendia na rok szkolny 2010/2011. 13 650 zł

Stowarzyszenie na rzecz Dzieci i Młodzieży Wiejskiej Przywrócić Nadzieję, Głogów

Program stypendialny „Żak” dla uczniów szkół ponadpodstawowych z gminy Głogów – z dotacji oraz innych zebranych funduszy przyznano 15 stypendiów na rok szkolny 2010/2011. 15 000 zł

Stowarzyszenie na rzecz Rozwoju Lokalnego, Białobrzegi

Program stypendialny dla uczniów szkół ponadpodstawowych z gminy Białobrzegi w województwie podkarpackim – z dotacji oraz innych zebranych funduszy przyznano 30 stypendiów na rok szkolny 2010/2011. 20 000 zł

Stowarzyszenie na rzecz Tworzenia Przyjaznego Środowiska Wychowawczego Dzieci i Młodzieży Ławskiej Przyszań, Łława

Program stypendialny dla uczniów szkół ponadpodstawowych z powiatu ławskiego – z dotacji oraz innych zebranych funduszy przyznano 40 stypendiów na rok szkolny 2010/2011. 20 000 zł

Stowarzyszenie Nidzicki Fundusz Lokalny, Nidzica

Program stypendialny „Prymus” dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych z powiatu nidzickiego – z dotacji oraz innych zebranych funduszy przyznano 22 stypendia na rok szkolny 2010/2011. 20 000 zł

Stowarzyszenie Oświatowe im. Dezyderego Chłapowskiego, Kościan

Program stypendialny dla uczniów szkół ponadpodstawowych z powiatu kościańskiego – z dotacji oraz innych zebranych funduszy przyznano 16 stypendiów na rok szkolny 2010/2011. 16 000 zł

Stowarzyszenie Partnerstwo dla Krajny i Pałuk, Nakło nad Notecią

Program stypendialny „Młody talent Krajny i Pałuk” dla uczniów szkół ponadpodstawowych z powiatu nakielskiego – z dotacji oraz innych zebranych funduszy przyznano 10 stypendiów na rok szkolny 2010/2011. 11 000 zł

Stowarzyszenie Pomocna Dłoń, Złoty Stok

Program stypendialny dla uczniów szkół ponadpodstawowych z gminy Złoty Stok – z dotacji oraz innych zebranych funduszy przyznano 19 stypendiów na rok szkolny 2010/2011. 10 000 zł

Stowarzyszenie Pomocy Osobom Niepełnosprawnym Bez Barier, Zakliczyn

Program stypendialny „Integracja” dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych z gmin Czchów, Gromnik, Pleśna i Zakliczyn – z dotacji oraz innych zebranych funduszy przyznano 34 stypendia na rok szkolny 2010/2011. 20 000 zł

Stowarzyszenie Promenada, Wyszków

Program stypendialny „Talenty Wyszkowa” dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych z gminy Wyszków – z dotacji oraz innych zebranych funduszy przyznano 17 stypendiów na rok szkolny 2010/2011. 10 000 zł

Stowarzyszenie Przyjaciele Ziemi Jednorożeckiej, Jednorożec

Program stypendialny „Olimpijczyk” dla uczniów szkół gimnazjalnych z gminy Jednorożec – z dotacji oraz innych zebranych funduszy przyznano 8 stypendiów na rok szkolny 2010/2011. 6 000 zł

Stowarzyszenie Przyjaciół Gminy Klonowa, Klonowa

Program stypendialny „Magister” dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych z gminy Klonowa – z dotacji oraz innych zebranych funduszy przyznano 3 stypendia na rok szkolny 2010/2011. 5 200 zł

Stowarzyszenie Rodzin Katolickich Archidiecezji Katowickiej, Koło Parafialne przy Parafii Św. Jerzego, Goczałkowice-Zdrój

Program stypendialny dla uczniów szkół ponadpodstawowych z gminy Goczałkowice-Zdrój – z dotacji oraz innych zebranych funduszy przyznano 18 stypendiów na rok szkolny 2010/2011. 11 400 zł

Stowarzyszenie Rozwoju Gminy Zarzecze, Zarzecze

Program stypendialny dla uczniów szkół ponadpodstawowych z gminy Zarzecze – z dotacji oraz innych zebranych funduszy przyznano 14 stypendiów na rok szkolny 2010/2011. 11 000 zł

Stowarzyszenie Świętokrzyski Fundusz Lokalny, Kielce

Program stypendialny „Żaczek” dla uczniów szkół ponadpodstawowych z regionu świętokrzyskiego – z dotacji oraz innych zebranych funduszy przyznano 54 stypendia na rok szkolny 2010/2011. 20 000 zł

Stowarzyszenie Wspierania Rozwoju Powiatu Człuchowskiego, Człuchów

Program stypendialny dla uczniów szkół ponadpodstawowych z powiatu człuchowskiego – z dotacji oraz innych zebranych funduszy przyznano 55 stypendiów na rok szkolny 2010/2011. 20 000 zł

Towarzystwo Kulturalne Echo Pyzdr, Pyzdr

Program stypendialny „Mecenat” dla uczniów szkół ponadpodstawowych z gmin: Pyzdr, Pleszew, Pniewy, Słupca i Września – z dotacji oraz innych zebranych funduszy przyznano 6 stypendiów na rok szkolny 2010/2011. 6 350 zł

Towarzystwo Samorządowe, Konin

Program stypendialny dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych z powiatów: gnieźnieńskiego, kolskiego, konińskiego, słupeckiego, tureckiego i wrzesińskiego – z dotacji oraz innych zebranych funduszy przyznano 64 stypendia na rok szkolny 2010/2011. 20 000 zł

Kolorowa Akademia

Fundacja na rzecz Rewaloryzacji Miasta Śrem, Śrem

„Mój kolorowy świat” – zajęcia teatralne dla 6 dzieci niepełnosprawnych oraz 7 ich rówieśników i rodzeństwa, przygotowanie 2 spektakli, działania wspierane przez 3 uczennice ze szkolnych klubów wolontariatu, wyjazd do teatru; kontynuacja działań dotowanych w 2008 roku (dotacja sfinansowana ze środków Fundacji Agory). 10 000 zł

Fundacja Pomocy Dzieciom Wiejskim, Bliżyce

„Krok dalej” – zajęcia teatralne, plastyczne i muzyczne dla 15 niepełnosprawnych uczniów szkół prowadzonych przez Fundację, przygotowanie i prezentacja przedstawień; kontynuacja działań dotowanych w 2009 roku (dotacja sfinansowana z Funduszu M). 8 000 zł

Oddział Terenowy Stowarzyszenia Serce Pomocy Dzieciom i Młodzieży Niepełnosprawnej i Poszkodowanej w Wy- pawkach Drogowych w Białogardzie, Białogard

„Juliana Tuwima wiersze dla dzieci” – zajęcia teatralne inspirowane wierszami oraz zajęcia muzyczne i plastyczne dla 14 dzieci i młodzieży niepełnosprawnej oraz 15 ich rówieśników, przygotowanie inscenizacji wierszy, wyjazdy do teatru, organizacja konkursu plastycznego dla uczniów miejscowych szkół, zajęcia logopedyczne dla dzieci oraz spotkania z logopedą i psychologiem dla opiekunów; kontynuacja działań dotowanych w 2008 roku (dotacja sfinansowana ze środków Fundacji Agory). 9 000 zł

Polskie Stowarzyszenie Pedagogów i Animatorów Klanza Oddział w Bogatyni, Bogatynia

„Magiczna moc wyobraźni” – zajęcia teatralne dla 7 niepełnosprawnych dzieci i młodzieży z Koła TPD i Pracowni Integracyjnej Bogatyńskiego Ośrodka Kultury oraz 10 uczniów ze szkoły podstawowej, przygotowanie i prezentacje spektaklu, warsztaty taneczne i teatralne dla wolontariuszy, opiekunów i nauczycieli pracujących z osobami niepełnosprawnymi; kontynuacja działań dotowanych w 2008 roku (dotacja sfinansowana ze środków Fundacji Agory). 10 000 zł

Stowarzyszenie Inicjatyw Lokalnych w Wojnowie, Sicienko

„Kolory sztuki” – zajęcia teatralne, muzyczne i plastyczne inspirowane barwami dla 10 dzieci niepełnosprawnych oraz 10 wolontariuszy ze szkolnego Koła Caritas, przygotowanie i prezentacja krótkich form scenicznych oraz przedstawienia, wyjazdy do teatru; kontynuacja działań dotowanych w 2008 roku (dotacja sfinansowana z Funduszu M). 8 000 zł

Stowarzyszenie Kulturalno-Oświatowe Wsi Dominikowice, Dominikowice

„Razem w życiu i na scenie” – warsztaty teatralne i plastyczne dla 10 niepełnosprawnych dzieci z Zespołu Szkół w Dominikowicach i Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Szymbarku oraz 13 uczniów ze szkolnego kółka teatralnego, prezentacje przygotowanych przedstawień, wyjazdy do teatru; kontynuacja działań dotowanych w 2009 roku (dotacja sfinansowana z Funduszu M). 6 000 zł

Stowarzyszenie Łańcuchów, Łańcuchów

Zajęcia teatralne dla 37 dzieci (w tym 10 niepełnosprawnych) ze szkoły podstawowej, przygotowanie przedstawień i parady ulicznej, udział w przeglądach zespołów artystycznych, wyjazdy do teatru; kontynuacja działań dotowanych w 2009 roku (dotacja sfinansowana z Funduszu M). 9 000 zł

Stowarzyszenie na rzecz Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej „Razem”, Piekoszów

Zajęcia teatralne i pantomimiczne dla 30 dzieci i młodzieży niepełnosprawnej oraz 10 ich rodzeństwa, przygotowanie i prezentacja przedstawień, udział w przeglądzie artystycznym, wyjazd do teatru; kontynuacja działań dotowanych w 2008 roku (dotacja sfinansowana z Funduszu M). 7 000 zł

Stowarzyszenie na rzecz Dzieci i Młodzieży „Uskrzydłamy”, Niezdara

Zajęcia teatralne, taneczne i muzyczne dla 20 wychowanków Zakładu Leczniczo-Wychowawczego, prezentacje przygotowanych przedstawień, udział w przeglądzie szkolnych zespołów artystycznych, wyjazdy do śląskich teatrów; kontynuacja działań dotowanych w 2009 roku (dotacja sfinansowana ze środków Fundacji Agory). 9 000 zł

Stowarzyszenie na rzecz Dzieci i Osób Niepełnosprawnych, Krotoszyn

„Terapia teatrem” – wakacyjne warsztaty dla 10 niepełnosprawnych podopiecznych Świątlicy Środowiskowej oraz 10 ich rówieśników z rodzin dysfunkcyjnych mieszkających w pobliżu placówki, w ciągu roku szkolnego zajęcia teatralne dla niepełnosprawnych podopiecznych, prezentacje przygotowanych przedstawień, udział w przeglądzie artystycznym; kontynuacja działań dotowanych w 2009 roku (dotacja sfinansowana ze środków Fundacji Agory). 6 500 zł

Stowarzyszenie na rzecz Osób Niepełnosprawnych oraz Przewlekłe Chorych „Ulka”, Bochnia

„Wokół miłości i sercowych dolegliwości” – zajęcia teatralne i edukacyjne dla 10 dzieci niepełnosprawnych i 9 ich rówieśników, osnute wokół dwu tematów: miłości w różnych okresach historycznych i zdrowego serca (zdrowego trybu życia), prezentacje przygotowanych scenek i przedstawienia finałowego, spotkanie z pisarką, historykiem i lekarzem; kontynuacja działań dotowanych w 2008 roku (dotacja sfinansowana z Funduszu M). 7 000 zł

Stowarzyszenie na rzecz Pomocy Dzieciom i Młodzieży Niepełnosprawnej i Osób Pokrzywdzonych w Wyniku Wypadków Komunikacyjnych „Promyk”, Szczytno

„Dzieci w krainie żywiołów” – zajęcia teatralne i plastyczne dla 17 niepełnosprawnych podopiecznych Centrum Rehabilitacyjno-Edukacyjnego prowadzonego przez Stowarzyszenie, w cyklach związanych tematycznie z wodą, ziemią, ogniem i wiatrem, kontynuacja działań dotowanych w 2009 roku (dotacja sfinansowana z Funduszu M). 5 000 zł

Stowarzyszenie na rzecz Wspierania Rozwoju Dzieci i Młodzieży „Fortitudo”, Łęczna

„Spotkania ze sztuką” – warsztaty teatralne dla 22 uczniów szkoły podstawowej i gimnazjum (w tym 12 niepełnosprawnych), wspierane przez 13 członków szkolnej grupy wolontariatu, przygotowanie spektaklu i parady ulicznej, wyjazd do teatru, warsztaty z artterapii dla pedagogów pracujących z dziećmi niepełnosprawnymi; kontynuacja działań dotowanych w 2009 roku (dotacja sfinansowana ze środków Fundacji Agory). 8 500 zł

Stowarzyszenie Nasza Gmina, Dulcza Mała

Zajęcia teatralne inspirowane wierszami Jana Brzechwy i Juliana Tuwima dla 25 niepełnosprawnych uczniów szkół prowadzonych przez Stowarzyszenie, prezentacje przygotowanych przedstawień, zorganizowanie szkolnego konkursu recytatorskiego, wyjazd do teatru i Muzeum Lalek; kontynuacja działań dotowanych w 2009 roku (dotacja sfinansowana ze środków Fundacji Agory). 8 000 zł

Stowarzyszenie Przyjaciół Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego „Uśmiech Dziecka”, Żagań

„Scena: nie taki diabeł straszny” – zajęcia teatralne dla 15 uczniów i absolwentów Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego, prezentacja przygotowanych przedstawień; kontynuacja działań dotowanych w 2009 roku (dotacja sfinansowana z Funduszu M). 6 000 zł

Stowarzyszenie Rodzin i Osób Niepełnosprawnych, Rydułtowy

„Tacy sami” – zajęcia teatralne, muzyczne i taneczne dla 22 niepełnosprawnych podopiecznych Świetlicy i 3 dzieci zdrowych, przygotowanie i prezentacja inscenizacji osnutych wokół tematu „jestem inny – jestem wartościowy”, udział w przeglądach artystycznych, wyjazd do teatru, indywidualne spotkania z psychologiem dla dzieci i rodziców; kontynuacja działań dotowanych w 2009 roku (dotacja sfinansowana ze środków Fundacji Agory). 8 000 zł

Stowarzyszenie Słubfurt, Słubice

„Fun-atycy” – warsztaty teatralne i cyrkowe dla 10 uczniów Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego i 10 dzieci ze szkolnej grupy Ale'cyrk, przygotowanie widowiska i pikniku, udział w przeglądzie zespołów artystycznych, wyjazdy do teatru; kontynuacja działań dotowanych w 2009 roku (dotacja sfinansowana z Funduszu M). 7 000 zł

Stowarzyszenie „Sprawni Inaczej”, Kłodawa

„Śpiewający teatr” – zajęcia teatralne dla 11 podopiecznych Stowarzyszenia (w tym 6 dzieci) oraz 6 uczniów Zespołu Szkół, warsztaty z aktorem teatru lalek, przygotowanie i prezentacja przedstawień, udział w przeglądzie artystycznym, wyjazdy do teatru; kontynuacja działań dotowanych w 2009 roku (dotacja sfinansowana ze środków Fundacji Agory). 10 000 zł

Stowarzyszenie Sympatyków Szkoły Podstawowej nr 2 im. Hugona Kołłątaja, Przeworsk

„Świat w kolorach tęczy” – zajęcia teatralne, plastyczne i muzyczne dla dwóch grup: 20 dzieci ze szkoły podstawowej oraz 10 dzieci niepełnosprawnych z klas specjalnych, prezentacje wspólnie przygotowanych przedstawień, wyjazdy do teatrów; kontynuacja działań dotowanych w 2008 roku (dotacja sfinansowana ze środków Fundacji Agory). 8 000 zł

Stowarzyszenie Wspierające Rozwój Edukacji na Obszarach Wiejskich „Szansa”, Bircza

„Bliżej siebie” – warsztaty dla 12 uczniów gimnazjum (w tym 5 niepełnosprawnych) oraz 6 niepełnosprawnych podopiecznych Środowiskowego Domu Samopomocy, prezentacje przygotowanych etiud teatralnych i spektaklu, wyjazd do teatru; kontynuacja działań dotowanych w 2009 roku (dotacja sfinansowana ze środków Fundacji Agory). 8 000 zł

Stowarzyszenie Wspierania Rozwoju Dzieci i Młodzieży „Podaruj Radość”, Szprotawa

„Najcenniejsza jest przyjaźń” – zajęcia teatralne, taneczne i plastyczne dla 45 uczniów Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego oraz 15 ich rówieśników, prezentacje przygotowanych spektakli, udział w przeglądach artystycznych, wyjazd do teatru; kontynuacja działań dotowanych w 2008 roku (dotacja sfinansowana z Funduszu M). 7 000 zł

Złocienieckie Stowarzyszenie „Uśmiech Dziecka”, Złoceniec

„Uśmiechnięte buzie” – zajęcia muzyczno-teatralne dla 20 niepełnosprawnych uczniów szkoły podstawowej i Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego, prezentacje dwu przygotowanych spektakli, wyjazd do teatru; kontynuacja działań dotowanych w 2008 roku (dotacja sfinansowana ze środków Fundacji Agory). 8 000 zł

Fundusz M

Fundacja dla Dzieci „Dar Serca”, Bielsko-Biała

Dotacja na leczenie trzech niepełnosprawnych dziewczynek. 2 500 zł

Fundacja dla Osób z Urazem Rdzenia Kręgowego, Gorzów Wielkopolski

Dotacja na leczenie niepełnosprawnej osoby. 1 500 zł

Równe Szanse

Fundacja Dzieciom Zdążyć z Pomocą, Warszawa

Dotacja na leczenie i rehabilitację czterech niepełnosprawnych osób. 7 000 zł

Fundacja na rzecz Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej „Krzyś”, Wrocław

Dotacja na rehabilitację dwóch niepełnosprawnych chłopców. 2 500 zł

Fundacja na rzecz Dzieci z Wadami Serca „Cor Infantis”, Lublin

Dotacja na leczenie chorego chłopca. 2 000 zł

Fundacja Pomocy Osobom Niepełnosprawnym „Słoneczko”, Złotów

Dotacja na sprzęt rehabilitacyjny dla niepełnosprawnej osoby. 1 800 zł

Fundacja Pomocy Rodzinom i Chorym na Mukowiscydozę „Matio”, Kraków

Dotacja na zakup kamizelki oscylacyjnej dla chorej dziewczynki. 2 000 zł

Polskie Towarzystwo Walki z Mukowiscydozą, Rabka Zdrój

Dotacja na leczenie chorej osoby. 1 000 zł

Stowarzyszenie Rodziców i Przyjaciół Dzieci ze Specjalnymi Potrzebami Edukacyjnymi „Razem”, Sławno

Dotacja na leczenie niepełnosprawnego chłopca. 1 500 zł

Towarzystwo Przyjaciół Dzieci, Koło Pomocy Dzieciom i Młodzieży Niepełnosprawnej, Wałcz

Dotacja na rehabilitację dwójki niepełnosprawnych dzieci. 2 000 zł

Darowizny dla indywidualnych osób

Cztery darowizny na: leczenie chorego dziecka, leczenie dwu niepełnosprawnych dzieci i ich chorej matki, likwidację barier architektonicznych dla niepełnosprawnej osoby, zakup transmitera dźwięku dla niesłyszącego dziecka. 7 500 zł

Fundusz Iwony Winiarskiej-Feleszko

Fundacja Domy Wspólnoty Chleb Życia, Ożarów

Dotacja na stypendium dla Kingi Jambor, studentki I roku Uniwersytetu Warszawskiego. 4 000 zł

Stowarzyszenie Edukacji Kulturalnej Widok, Białystok

Dotacja na cztery stypendia dla: Mateusza Jocza i Macieja Dołęgiewicza, studentów I roku Uniwersytetu Warszawskiego, Barbary Olszewskiej, studentki I roku Akademii Sztuk Pięknych oraz Moniki Żyłkowskiej, studentki I roku Szkoły Głównej Handlowej. 16 000 zł

Fundusz Karola Urygi-Nawarowskiego

Stowarzyszenie Zastępczego Rodzicielstwa, Oddział Śląski, Łódź

Kompleksowa pomoc dla dzieci i młodzieży obciążonych syndromem FASD oraz rodzin zastępczych, w których się wychowują: terapia indywidualna, praca w rodzinie, warsztaty dla rodziców i opiekunów, szkolenie terapeutów (kontynuacja działań dotowanych w 2009 roku). 30 000 zł

Pozostałe dotacje

Polska Akcja Humanitarna, Warszawa

Organizacja akcji pomocy ofiarom trzęsienia ziemi na Haiti. 100 000 zł

Pracownia Badań i Innowacji Społecznych Stocznia, Warszawa

Przygotowania do uruchomienia pozarządowego centrum informacyjnego koordynującego pomoc dla powodzian. 4 388,15 zł

Debaty Fundacji Batorego

Debaty Fundacji Batorego są próbą stworzenia niezależnego miejsca spotkań i dyskusji przedstawicieli świata polityki, ekspertów i dziennikarzy. Od wielu lat organizujemy konferencje i dyskusje poświęcone przemianom zachodzącym w naszym kraju, w Europie i na świecie, polityce zagranicznej Polski i Unii Europejskiej oraz stosunkom międzynarodowym. Inicjujemy publiczne debaty na tematy istotne dla przyszłości naszego państwa i regionu.

W 2010 roku w naszych debatach ważne miejsce zajęły podstawowe wyzwania w polskiej polityce wewnętrznej, w tym następstwa katastrofy samolotu prezydenckiego 10 kwietnia i problem reform ekonomicznych. Zajmowaliśmy się też sprawami międzynarodowymi, zarówno dotyczącymi wschodnich sąsiadów Polski, jak i relacji Europa–Stany Zjednoczone.

Omówienia oraz pełne zapisy audio wszystkich spotkań zamieszczane były na stronie internetowej Fundacji. Wydaliśmy także drukiem zapisy konferencji *Pytania 20-lecia. 1989–2009* i *Leszek Kotakowski – myśliciel i obywatel* zorganizowanych w 2009 roku.

Aktualne problemy polityczne i społeczne

Społeczeństwo obywatelskie: mity i rzeczywistość 8 lutego

Wprowadzenia: dr Dariusz Gawin (Instytut Filozofii i Socjologii PAN), dr hab. Anna Giza-Poleszczuk (Instytut Socjologii Uniwersytetu Warszawskiego, Pracownia Badań i Innowacji Społecznych Stocznia), dr Agnieszka Graff (Ośrodek Studiów Amerykańskich Uniwersytetu Warszawskiego), dr hab. Ireneusz Krzemiński (Instytut Socjologii Uniwersytetu Warszawskiego), prof. Andrzej Rychard (Instytut Filozofii i Socjologii PAN). Prowadzenie: Aleksander Smolar (prezes Fundacji im. Stefana Batorego).

Deбата była poświęcona stanowi społeczeństwa obywatelskiego w Polsce. Część panelistów zgadzała się z tezą postawioną przez Agnieszkę Graff w szeroko komentowanym artykule „Gazety Wyborczej” ze stycznia 2010 roku, że w Polsce mamy do czynienia z kryzysem społeczeństwa obywatelskiego, które nie zaistniało w świadomości społecznej, a ludzie nie odróżniają organizacji pozarządowych od instytucji publicznych. Inni wskazywali, że sytuacja wygląda inaczej na poziomie lokalnym, gdzie wokół stowarzyszeń i fundacji skupiają się aktywne społeczności. Mówiono też o kryzysie perspektywy poznawczej, podkreślając, że społeczeństwo obywatelskie można znaleźć tam, gdzie się go zwykle nie szuka, czyli np. na wsi. Uczestnicy podkreślali, że nie należy identyfikować społeczeństwa obywatelskiego z organizacjami pozarządowymi, zwracali uwagę na zagrożenia związane m.in. z dostosowywaniem przez nie działalności do możliwości otrzymania wsparcia finansowanego oraz zamknięciem się na „zwykłego człowieka”. Pojawiały się głosy,

że bierność Polaków ma związek z formułą działania sektora organizacji pozarządowych, dla których celem jest sprawna realizacja ustalonych z góry celów, a nie aktywizacja społeczeństwa.

Bitwa o media publiczne

18 marca

Wprowadzenia: Jan Dworak (producent filmowy i telewizyjny, były prezes Telewizji Polskiej SA), Rafał Grubiński (poseł na Sejm RP), Elżbieta Kruk (poseł na Sejm RP, była przewodnicząca Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji), Jacek Żakowski (tygodnik „Polityka”, Komitet Obywatelski Mediów Publicznych). Prowadzenie: Aleksander Smolar (prezes Fundacji im. Stefana Batorego).

Dyskusja dotyczyła projektu ustawy medialnej przygotowanej przez Komitet Obywatelski Mediów Publicznych. Jej założenia przedstawił Maciej Strzembosz (prezes Krajowej Izby Producentów Audiowizualnych), podkreślając, że ustawa ma służyć odpolitycznieniu mediów publicznych, zapobieganiu ich komercjalizacji i przywróceniu im funkcji publicznej. Zgodnie z projektem zarządzanie mediami publicznymi zostałyby odebrane KRRiTV, a ich władze wybrałby 50-osobowy Komitet Mediów Publicznych wyłaniany drogą losowania z 250-osobowego kolegium elektorskiego, którego członków wskazywałyby organizacje pozarządowe, stowarzyszenia twórcze, samorządy i konferencje rektorów. Projekt zakładał także m.in. finansowanie mediów publicznych z powszechnej opłaty audiowizualnej, a w mediach regionalnych byłaby możliwość współfinansowania programów przez samorządy. Uczestnicy dyskusji przyznawali, że projekt odbiera kontrolę nad mediami publicznymi politykom i hamuje komercjalizację. Zgłaszali jednak wątpliwości, dotyczące m.in. sposobu wyłaniania członków Komitetu Mediów Publicznych, a także finansowania mediów publicznych przez samorządy. Przedstawiciele PO i PiS zadeklarowali, że poprą skierowanie dokumentu do prac w komisjach.

Co sprawa krzyża powiedziała nam o polskim Kościele?

23 września

Wprowadzenia: Paweł Lisicki (redaktor naczelny „Rzeczpospolitej”), Zbigniew Nosowski (redaktor naczelny „Więzi”), prof. Magdalena Środa (Instytut Filozofii Uniwersytetu Warszawskiego). Prowadzenie: Aleksander Smolar (prezes Fundacji im. Stefana Batorego).

Debata koncentrowała się na postawie Kościoła wobec konfliktu wokół krzyża umieszczonego przez grupę harcerzy na Krakowskim Przedmieściu po katastrofie lotniczej, w której zginął prezydent Lech Kaczyński wraz z całą delegacją udającą się na obchody 70-lecia mordu katyńskiego, a także na stosunku polskiego społeczeństwa do Kościoła. Zdaniem uczestników konflikt wokół krzyża pokazał słabość polskiego Kościoła, bezradność w sytuacjach wymagających reakcji, a także głębokie podziały i kryzys przywództwa w jego łonie. W społeczeństwie natomiast ujawnił się duży potencjał nastrojów antyklerykalnych. Najnowsze sondaże pokazują, że zaufanie do instytucji Kościoła spadło do poziomu najniższego od 1996 roku. Zastanawiano się też nad stosunkiem Kościoła do demokracji. Pojawiały się głosy, że nie można oczekiwać, by Kościół katolicki przyjął zasady demokratyczne jako jedynie obowiązujące, gdyż czerpie swój autorytet z instancji wyższej niż prawa ustanowione przez człowieka. Inni wskazywali, że napięcie między władzą a Kościołem wynika stąd, że ten ostatni nie potrafi dobrze odnaleźć się w porządku demokratycznym.

Fragmety debaty zostały opublikowane w miesięczniku „Znak” (grudzień 2010).

Po co Platformie władza?

8 października

Wprowadzenia: prof. Stanisław Gomułka (główny ekonomista Business Center Club, były wiceminister finansów RP), Stefan Kawalec (Capital Strategy, były wiceminister finansów RP), dr hab. Krzysztof Rybiński (rektor Wyższej Szkoły Ekonomiczno-Informatycznej w Warszawie, były wiceprezes Narodowego Banku Polskiego), Maria Wiśniewska (prezes zarządu Central European Pharmaceutical Distribution). Prowadzenie: Aleksander Smolar (prezes Fundacji im. Stefana Batorego).

Podczas debaty zastanawiano się, jakie cele przyświecają Platformie Obywatelskiej w sprawowaniu władzy. W opinii dyskutantów zaniechanie głębszych reform przez rząd świadczy o tym, że Platformie nie zależy na realizacji deklarowanej wizji państwa, a jedynie na utrzymaniu się u władzy. Partia ta umiejętnie postępuje się „miękkim populizmem” (używając hasła w stylu „społeczeństwo jest zmęczone reformami”), a jej popularność w dalszym ciągu żywi się lękiem przed powrotem jeszcze bardziej populistycznego PiS oraz przed realizacją jego wizji w polityce zagranicznej i w tzw. resortach siłowych (wojsko, policja, służby specjalne). Groźba nadciągającego kryzysu finansów publicznych może jednak wymusić na rządzie zmianę polityki i bardziej energiczną realizację deklarowanych celów ekonomicznych, takich jak: wejście do strefy euro, przyspieszenie prywatyzacji i odpolitycznienie zarządzania w sektorze państwowym, zmniejszenie podatków czy obniżenie relacji długu publicznego do PKB.

Fenomen Palikota: liberalizm integralny czy populizm dla elit?

9 listopada

Wprowadzenia: dr Kinga Dunin („Krytyka Polityczna”, Warszawski Uniwersytet Medyczny), Robert Krasowski (miesięcznik „Europa”, Fundacja im. Immanuela Kanta), prof. Marcin Król (Instytut Stosowanych Nauk Społecznych Uniwersytetu Warszawskiego), prof. Andrzej Rychard (Instytut Filozofii i Socjologii PAN), dr hab. Paweł Śpiewak (Instytut Socjologii Uniwersytetu Warszawskiego). Prowadzenie: Aleksander Smolar (prezes Fundacji im. Stefana Batorego).

Uczestnicy debaty zastanawiali się nad przyczynami popularności i dalszymi perspektywami powołanego przez byłego posła PO Janusza Palikota ruchu społecznego, skupiającego osoby opowiadające się za neutralnością światopoglądową państwa, swobodami obywatelskimi oraz prawami jednostki. W opinii większości dyskutantów główną przyczyną przychylności części mediów oraz środowisk wielkomiejskich dla tego ruchu jest coraz bardziej widoczna ewolucja polskiego społeczeństwa w kierunku liberalizmu, rozumianego szerzej niż tylko wolności ekonomiczne. Inteligencja, sfrustrowana konserwatyzmem obecnej ekipy rządzącej, oczekuje konsekwentnego przestrzegania zasady rozdziału Kościoła od państwa. Palikot uważa zaś, że zmienić układ sił między światem liberalnym i konserwatywnym można tylko za pomocą agresywnej walki z Kościołem i z Donaldem Tuskiem, którego działania umocniły w Polsce obecny podział wpływów z dominacją Kościoła i środowisk konserwatywnych. Różniono się w opiniach szans Palikota na zbudowanie formacji politycznej. Według jednych antyklerykalizm oraz dążenie do liberalnych przemian w polskim społeczeństwie będą nadal rosnać. Dlatego też atak byłego polityka PO na Kościół może być na dłuższą metę skuteczny. Według innych jest on politykiem niepoważnym i efemerycznym, który zniknie z życia publicznego, gdy straci dostęp do mediów. Podkreślano także, że słabością ruchu Palikota jest nieobecność w jego programie propozycji dotyczących innych ważnych sfer życia, m.in. gospodarki.

Stosunki międzynarodowe i problemy regionu

Zmiany w polityce wewnętrznej i zagranicznej Rosji

20 kwietnia

Wprowadzenia: Andrew Wilson (ECFR – Europejska Rada Spraw Zagranicznych), Aleksander Smolar (prezes Fundacji im. Stefana Batorego).

Debata ekspercka poświęcona była dyskusji nad tezami raportu *Polityka Unii Europejskiej i Rosji wobec wspólnych sąsiadów* Nicu Popescu i Andrew Wilsona z Europejskiej Rady Spraw Zagranicznych. Dyskutanci skupili się na sytuacji politycznej w Rosji oraz jej wpływie na stosunki międzynarodowe. Podkreślano, że w rosyjskim tandemie władzy premier Władimir Putin utrzymuje równowagę między grupami interesów, a zadaniem prezydenta Dmitrija Miedwediewa – nowej twarzy Rosji na użytek Zachodu – są zdobycie uznania międzynarodowego i legitymizacja wprowadzonego w ostatniej dekadzie podziału zasobów państwa (surowce naturalne, przemysł etc.) między grupy interesów, które zyskały na zmianach w putinowskiej Rosji. W relacjach z zachodnim światem to prezydent w znacznej mierze wyznacza priorytety rosyjskiej polityki zagranicznej, forsując politykę opartą na kooperacji lub – przynajmniej – unikaniu konfrontacji. Obecny podział ról między prezydentem i premierem nie dotyczy jednak krajów sąsiedzkich, w stosunku do których rosyjska polityka ma charakter wyłącznie putinowski. Dyskutanci podkreślali, że choć w polityce zagranicznej Rosja najchętniej korzysta z „miękkiej siły” (tj. zdolności do pozyskiwania sojuszników i wpływów dzięki atrakcyjności własnej kultury, polityki, ideałów politycznych), to wciąż łączy ją z „twardą siłą”, stosując przymus polityczny, wojskowy czy ekonomiczny. Duże znaczenie surowców energetycznych w dzisiejszej gospodarce pozwala Rosji wykorzystywać ich posiadanie do wywierania wpływu na sytuację w krajach ościennych. Dla zdobycia taniego gazu rząd w Kijowie gotów jest ponieść koszty polityczne, prowadzące nawet do ograniczenia niezależności kraju.

Obszerny materiał na temat raportu ukazał się w „Nowej Europie Wschodniej” (z tezami przedstawionymi tam przez Andrew Wilsona polemizowali eksperci z krajów objętych Partnerstwem Wschodnim oraz Rosji). Na stronie internetowej Fundacji zamieszczono komentarze polskich ekspertów: Bartosza Cichockiego, Wojciecha Konończuka i Wojciecha Paczyńskiego. Publikacja została rozesłana do 1500 ekspertów, liderów opinii, decydentów oraz przedstawicieli środowisk naukowych i uniwersyteckich.

Od demokracji konsocjonalnej do państwa o wybieralnym systemie jednopartyjnym: doświadczenia Malezji

21 czerwca

Wprowadzenie: Chin Huat Wong (Stowarzyszenie Dziennikarzy na Rzecz Niezależnych Mediów). Przewodzenie: prof. Piotr Balcerowicz (Wyższa Szkoła Psychologii Społecznej).

Spotkanie poświęcone było sytuacji politycznej i społecznej Malezji, która po uzyskaniu niepodległości przeszła zaskakującą ewolucję od demokracji do wybieralnego autorytaryzmu. Obecnie tamtejsze wybory są manipulowane, opozycja dławiona i coraz bardziej zaciera się różnica między państwem a partią. Wpływ na ten stan rzeczy ma skład społeczny mieszkańców: z jednej strony Malajów, a z drugiej Chińczyków i Hindusów. Dochodzi do cyklicznych napięć etnicznych – po okresie umacniania władzy jednopartyjnej następuje bunt wymuszający rozluźnienie polityki w celu zaspokojenia żądań mniejszości etnicznych

i religijnych. Podczas dyskusji wskazano, że problemy wielu krajów Azji Południowo-Wschodniej mają swoje źródło m.in. w tym, że państwa te zostały sztucznie stworzone przez potęgi kolonialne, a ich granice są rezultatem kalkulacji.

Spotkanie współorganizowane było z Europejskim Instytutem na Rzecz Demokracji oraz Grupą Zagranica.

Unia Europejska–Stany Zjednoczone: definiowanie nowych stosunków

24 czerwca

Wprowadzenia: prof. Adam Daniel Rotfeld (były minister spraw zagranicznych RP, członek Grupy Ekspertów NATO do przygotowania Nowej Koncepcji Strategicznej Sojuszu), Nick Witney (Europejska Rada Polityki Zagranicznej – ECFR). Prowadzenie: Aleksander Smolar (prezes Fundacji im. Stefana Batorego).

Debata dotyczyła zmian w stosunkach Unia Europejska–Stany Zjednoczone, ich niedostatków oraz proponowanych kierunków dalszych działań. Zwracano uwagę, że stosunki euroatlantyckie w formule zdefiniowanej po II wojnie światowej przechodzą kryzys. Obecnie relacje międzynarodowe nie sprowadzają się do dychotomii Wschód–Zachód, tylko stają się coraz bardziej wielobiegunowe. Główna linia podziału w Europie przebiega dziś nie między Wschodem a Zachodem, lecz między Północą i Południem. Pojawiają się też nowe mocarstwa, jak Brazylia czy Indie, a traci na znaczeniu piątka stałych członków Rady Bezpieczeństwa ONZ. Stany Zjednoczone dostosowują swoją politykę do rzeczywistości, Unia Europejska zaś nie przyjmuje do wiadomości zmiany, która wymaga od niej znacznie większej aktywności na scenie międzynarodowej. Skutkami są marginalizacja Europy w globalnej polityce oraz oddalenie się UE od USA. Aby temu zaradzić, konieczne jest wzięcie przez Unię Europejską odpowiedzialności za własne bezpieczeństwo i traktowanie Stanów Zjednoczonych jako partnera, a nie patrona. Podczas dyskusji dużo miejsca poświęcono NATO, które jest jedyną zinstytucjonalizowaną formą współpracy UE–USA. Podkreślano też brak instytucji w innych sferach, np. ekonomicznej, w których Unia jest ważnym aktorem

Inne debaty

Ja, autor – debata z okazji szóstej edycji Nagrody im. Beaty Pawlak

12 października

Wprowadzenia: Marek Kęskrawiec (reporter), Monika Redzisz (fotograficzka, współzałożycielka grupy Zorka Project), Mariusz Szczygieł (zastępca szefa magazynu „Duży Format”, dodatku do „Gazety Wyborczej”), Wojciech Tochman (reporter). Prowadzenie: Konstanty Gebert (publicysta).

Centralną osią rozmowy było pytanie o rolę autora w takich gatunkach literackich jak dokument czy reportaż. Podczas debaty zarysowało się całe spektrum postaw: od autora skupionego tylko na sobie, przez twórcę pełniącego kluczową funkcję w początkowej fazie powstawania tekstu – wyboru tematu i sposobu jego ujęcia, po autora nieobecnego w utworze, ograniczającego się do roli rejestratora wypowiedzi innych. Jak podkreślano, reportaż jest bardzo osobistym gatunkiem. Uczestnicy debaty przyznali, że niezależnie od tego, jak widzą swoją rolę w powstaniu dzieła, chcieliby za jego pośrednictwem zmienić choćby w niewielkim stopniu świat na lepsze: czy to poprzez wzmocnienie poczucia własnej wartości u osób przedstawianych w reportażu, czy poprzez zmianę sposobu myślenia i patrzenia odbiorców oraz wzbogacenie ich wrażliwości. Proces tworzenia dzieła zmienia niekiedy również samego autora, który dowiaduje się nowych prawd o sobie.

Nagroda im. Beaty Pawlak

Nagroda im. Beaty Pawlak, ustanowiona zgodnie z ostatnią wolą dziennikarki i pisarki, która 12 października 2002 roku zginęła w zamachu terrorystycznym na indonezyjskiej wyspie Bali, jest przyznawana corocznie za artykuł, cykl artykułów lub książkę na temat innych kultur, religii i cywilizacji. Nagroda jest wypłacana z Funduszu powierzonego w zarządzanie Fundacji.

Laureatem szóstej edycji Nagrody został Marek Kęskrawiec za książkę *Czwarty pożar Teheranu* (Wydawnictwo W.A.B., Warszawa 2010).

W 2010 roku program był finansowany ze środków własnych Fundacji Batorego, z Funduszu Beaty Pawlak (10 000 zł) oraz darowizny Spółdzielni Pracy „Polityka” (1 320,97 zł).

Nagroda im. Beaty Pawlak	10 000,00 zł
Debaty i publikacje	217 840,90 zł
Razem koszty programu	227 840,90 zł

Masz Głos, Masz Wybór

Celami programu są: zwiększenie zainteresowania obywateli sprawami ich lokalnych społeczności i zachęcenie do uczestnictwa w życiu publicznym, w tym do świadomego i odpowiedzialnego udziału w wyborach powszechnych. Organizujemy ogólnopolskie akcje i kampanie społeczne. Współpracujemy z lokalnymi organizacjami, pomagając im w prowadzeniu działań służących animowaniu partycypacji obywatelskiej, budowaniu dialogu mieszkańców z ich przedstawicielami w samorządzie lokalnym i integracji lokalnych wspólnot wokół rozwiązywania problemów gminy. Prowadzimy działania na rzecz zwiększenia frekwencji wyborczej i poprawy jakości wyborów oraz zapewnienia rzetelnej i bezstronnej informacji o wyborach i kandydatach w telewizji publicznej.

Akcja „Masz Głos, Masz Wybór. Samorząd jest Twój!”

We współpracy ze Stowarzyszeniem Szkoła Liderów od 2006 roku prowadzimy akcję, której celami są ożywienie publicznej debaty o problemach lokalnych z udziałem mieszkańców i władz samorządowych oraz zaszczepienie poczucia współodpowiedzialności – zarówno u władz, jak i u mieszkańców – za decyzje podejmowane w dniu wyborów. Do udziału w akcji zapraszamy organizacje pozarządowe oraz grupy nieformalne z całej Polski, które zarejestrują się na stronie www.maszglos.pl i zadeklarują gotowość realizacji określonych zadań mobilizujących obywateli do udziału w życiu publicznym. Uczestnikom oferujemy wsparcie merytoryczne (m.in. cykl spotkań szkoleniowych, doradztwo i porady ekspertów, materiały instruktażowe i promocyjne, forum wymiany informacji i doświadczeń na stronie internetowej).

W 2010 roku działania w ramach akcji koncentrowały się wokół przygotowania lokalnej społeczności do świadomego udziału w wyborach samorządowych 21 listopada. Uczestnikom zaproponowaliśmy realizację kilku zadań: diagnozy lokalnych problemów, debat o perspektywach rozwoju gminy, kampanii zachęcającej lokalne liderki i liderów do kandydowania, przedwyborczej debaty o lokalnych problemach z przedstawicielami komitetów wyborczych oraz innych lokalnych działań w ramach ogólnopolskiej kampanii profrekwencyjnej.

W akcji uczestniczyło 670 organizacji, grup nieformalnych, redakcji lokalnych mediów, szkół, portali internetowych, domów kultury, parafii, bibliotek i spółdzielni. W 529 miejscowościach zorganizowano lokalne kampanie społeczne zachęcające do świadomego udziału w wyborach samorządowych. W 274 miejscowościach odbyły się publiczne debaty z kandydatami na radnych, wójtów, burmistrzów i prezydentów, w 102 z nich punktem wyjścia do rozmów z kandydatami stały się listy lokalnych problemów sporządzone przez uczestników akcji na podstawie ankiet i spotkań z mieszkańcami. 70 organizacji i redakcji, a także liczne biblioteki zachęcały społecznych liderów i liderki do kandydowania na radnych oraz informowały o biernym prawie wyborczym (były organizowane spotkania mieszkańców z lokalnymi liderami i wystawy

w bibliotekach, gazety publikowały artykuły i ogłaszały plebiscyty na najlepszych kandydatów na radnych). We współpracy z redakcjami pism „ResPublica”, „Krytyka Polityczna” i „Liberte” zorganizowaliśmy w dziewięciu miastach (Cieszyn, Gdańsk, Kraków, Lublin, Łódź, Poznań, Toruń, Wrocław, Szczecin) publiczne debaty pod hasłem „Wejdź w układ!”, podczas których zaproszeni politycy i eksperci zastanawiali się nad otwartością lokalnej polityki, zagrożeniami i szansami związanymi z upartyjnieniem samorządów, a także szukali odpowiedzi na pytania, skąd biorą się lokalni politycy i jak aktywny obywatel może zostać jednym z nich.

Stowarzyszenie Szkoła Liderów zorganizowało dla uczestników akcji cykl warsztatów poświęconych zasadom współpracy z władzami lokalnymi i sposobom tworzenia lokalnych koalicji, biernemu i czynnemu prawu wyborczemu oraz metodom prowadzenia publicznych spotkań. W 11 warsztatach udział wzięły 134 osoby. Pomagaliśmy też w nawiązywaniu kontaktów z władzami lokalnymi i mediami, doradzaliśmy w kwestiach dotyczących kompetencji samorządu i regulacji prawnych.

Więcej informacji o akcji znajduje się na stronie www.maszglos.pl.

Kampanie profrekwencyjne

Uzupełnieniem i wzmocnieniem działań prowadzonych lokalnie przez organizacje pozarządowe uczestniczące w akcji „Masz Głos, Masz Wybór” były dwie ogólnopolskie kampanie profrekwencyjne: przed wyborami prezydenckimi 20 czerwca i przed wyborami samorządowymi 21 listopada. Kampanie te, podobnie jak w latach poprzednich, prowadziliśmy w koalicji z innymi organizacjami. W 2010 roku w skład koalicji weszły: Centrum Edukacji Obywatelskiej, Forum Europejskie przy Centrum Europejskim Uniwersytetu Warszawskiego, Fundacja Forum Obywatelskiego Rozwoju, Fundacja Projekt: Polska, Fundacja Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego, Izba Wydawców Prasy, Polska Konfederacja Pracodawców Prywatnych Lewiatan, Polska Fundacja im. Roberta Schumana, Stowarzyszenie Gazet Lokalnych, Stowarzyszenie Komunikacji Marketingowej SAR, Stowarzyszenie Prasy Lokalnej, Stowarzyszenie Przyjaciół Integracji, Stowarzyszenie Szkoła Liderów, Związek Firm Public Relations.

W kampanii przed wyborami prezydenckimi 20 czerwca, prowadzonej w trudnym okresie (żałoba po katastrofie smoleńskiej, powódź w wielu regionach kraju, początek sezonu wakacyjnego), skupiliśmy się przede wszystkim na informowaniu o procedurach wyborczych: możliwości głosowania poza miejscem zameldowania (problem ważny dla osób wybierających się na wakacje, a także pracowników i studentów przebywających poza miejscem stałego zamieszkania) oraz o świeżo wprowadzonej możliwości głosowania przez pełnomocnika dla osób starszych i niepełnosprawnych. Strategię i materiały kampanii pod hasłem „Gdziekolwiek będziesz, zagłosuj” przygotowała agencja PZL. Działania koalicji wspierał dom mediowy MEC Active Engagement.

Spoty kampanii były emitowane *pro bono* przez telewizje i radia ogólnopolskie, regionalne i lokalne, w tym telewizje kablowe, oraz w sieci kin Multikino na terenie całej Polski. Banery internetowe zostały zamieszczone przez największe portale: gazeta.pl, wp.pl, onet.pl. Reklamy prasowe ukazały się m.in. w gazetach i czasopismach wydawanych przez Agora SA, wydawnictwo Bauer oraz wydawnictwa skupione w Izbie Wydawców Prasy i Stowarzyszeniu Gazet Lokalnych. Na 500 billboardach w całej Polsce była prezentowana praca Adama Ignaciuka, głównego laureata konkursu Izby Gospodarczej Reklamy Zewnętrznej i Fundacji Batorego na plakat zachęcający do świadomego udziału w wyborach prezydenckich i samorządowych.

Frekwencja w wyborach prezydenckich wyniosła 55% (5 punktów procentowych więcej niż pięć lat wcześniej) i była najwyższa od 2000 roku. 1,2 miliona wyborców skorzystało z zaświadczeń uprawniających do głosowania poza miejscem zameldowania i możliwości dopisania się do spisów wyborców (15 razy więcej niż w wyborach 4 lata wcześniej), a z możliwości głosowania przez pełnomocnika skorzystało, po raz pierwszy od uchwalenia tego prawa, 10 785 niepełnosprawnych wyborców. Kampania „Gdziekolwiek będziesz, zagłosuj” otrzymała dwa najwyższe wyróżnienia w konkursie Związku Firm Public Relations „Złote Spinacze” za najlepszą kampanię społeczną oraz najbardziej efektywną kampanię PR.

Przed wyborami samorządowymi 21 listopada prowadziliśmy ogólnopolską kampanię profrekwencyjną, której celami były zachęcenie liderów i liderki społeczności lokalnych do kandydowania do władz samorządowych („Przyszli radni/radne są tuż obok ciebie! Znasz ich/je? Przekonaj ich/je!”, sierpień–wrzesień) oraz nakłonienie wyborców do oddania głosu w wyborach w oparciu o znajomość kandydatów, ich dorobku i programów, a także kompetencji władz samorządowych („Idź i głosuj świadomie!”, październik–listopad). Strategię i materiały kampanii – w dwóch wersjach: dla kandydatów i kandydatek oraz dla wyborców i wyborczyń – przygotowała agencja reklamowa Albert Lumberjacker. Działania koalicji wspierał dom mediowy MEC Active Engagement.

Podczas kampanii prowadziliśmy akcję informacyjną. Na stronie akcji Masz Głos, Masz Wybór znalazły się poradniki dla kandydatów i dla wyborców, prowadzone były konsultacje i porady ekspertów. We współpracy z dziennikarzami informowaliśmy w mediach o kalendarzu wyborczym, kompetencjach samorządu gminnego, powiatowego i wojewódzkiego, a także o procedurach związanych z kandydowaniem i głosowaniem (m.in. o możliwości dopisania się do stałego rejestru wyborców, skorzystania z pełnomocnika przez osoby niepełnosprawne i starsze), radziliśmy, jak poznać kandydatki i kandydatów. W ramach projektu „Młodzi głosują” Centrum Edukacji Obywatelskiej przeprowadziło w 425 szkołach w całej Polsce lekcje na temat samorządu terytorialnego. W dziesięciu miastach (Białystok, Kościan, Kraków, Lublin, Łódź, Nowy Sącz, Szczecin, Warszawa, Włocławek, Wrocław) Stowarzyszenie Projekt: Polska zorganizowało akcję „Zmień lokal na wyborczy”, która przypomnieć miała młodym ludziom, by wśród weekendowych rozrywek nie zapomnieli odwiedzić lokalu wyborczego.

W mediach ogólnopolskich, regionalnych i lokalnych emitowano spoty telewizyjne i radiowe, reklamy prasowe oraz banery internetowe. Na portalu społecznościowym Facebook był prowadzony profil kampanii. W parafiach, środkach komunikacji miejskiej i urzędach dzielnicowych Warszawy, w kawiarniach i klubach kilku miast w Polsce, a także podczas meczów piłkarskiej ekstraklasy dystrybuowano ulotki nt. kompetencji władz samorządowych i procedur wyborczych oraz pocztówki z datą wyborów i informacją o możliwości dopisania się do stałego rejestru wyborców.

Stowarzyszeniu Kongres Kobiet przekazaliśmy dotację na zorganizowanie 17 dwudniowych szkoleń regionalnych dla kobiet startujących w wyborach do władz samorządowych. W warsztatach, które uczyły umiejętności praktycznych (wystąpienia publiczne, przygotowanie programu wyborczego, planowanie kampanii wyborczej), a także pokazywały sposoby realizacji polityki równościowej na szczeblu lokalnym, wzięło udział 340 kandydatek. Większość uczestniczek reprezentowała komitety lokalne. Żadna nie pełniła wcześniej funkcji w samorządzie. Na zakończenie szkoleń kandydatki na radne zostały zaproszone przez Prezydenta i jego małżonkę na spotkanie w Pałacu Prezydenckim.

Frekwencja w wyborach wyniosła 47% i była wyższa o 2 punkty procentowe od wyniku w wyborach w 2006 roku. W miejscowościach do 20 000 mieszkańców frekwencja przekroczyła 52% (w 2006 – 50%; w 2002 – 44%); w miastach powyżej 20 000 mieszkańców wyniosła 46,6% (w 2006 – 44,8%, a w 2002 – 44,1%). Wzrosła też liczba kandydatek na radne z 25,5% w 2002 roku, poprzez 28% w 2006 roku, do 32% w 2010 roku, a także kobiet wybranych na radne z 17,76% do 20,7% w 2010 roku. I choć wzrost frekwencji nie jest znaczący, to pokazuje wyraźne powstrzymanie wcześniejszej tendencji spadkowej.

Działania rzecznicze

Wspólnie z organizacjami skupionymi w koalicji prowadziliśmy również działania rzecznicze, zmierzające do wprowadzenia w prawie wyborczym zmian ułatwiających obywatelom udział w wyborach i umożliwiających im podjęcie świadomej decyzji wyborczej. W efekcie przygotowywany przez Sejm projekt Kodeksu wyborczego, zbierający w jednym akcie ordynacje wyborcze do wszystkich szczebli władzy, uwzględnił wiele z rekomendowanych przez nas propozycji. Wydłużono i ujednolicono godziny głosowania (7.00–21.00), wprowadzono możliwość organizacji dwudniowych wyborów oraz głosowanie korespondencyjne dla osób przebywających za granicą, rozszerzono kompetencje Państwowej Komisji Wyborczej o obowiązek prowadzenia działań informacyjnych.

Monitoring programów informacyjnych TVP w okresie wyborów

W czasie obu kampanii wyborczych 2010 roku – prezydenckiej i samorządowej – prowadziliśmy monitoring programów informacyjnych TVP, sprawdzając, jak telewizja publiczna realizuje zadanie informowania obywateli o kandydatach do organów władzy publicznej. W ramach monitoringu badaliśmy czas, jaki poszczególne serwisy informacyjne TVP poświęcały kampanii wyborczej, komitetom wystawiającym kandydatów i kandydatom oraz ocenialiśmy kontekst, w jakim byli oni przedstawiani. Badaliśmy także relacje zachodzące między czasem i sposobem prezentowania kandydatów. W trakcie monitoringu przedstawialiśmy raporty tygodniowe z jego przebiegu, a po zakończeniu wyborów – raport końcowy podsumowujący całość badań.

Monitoring TVP w okresie kampanii prezydenckiej był prowadzony przez zespół socjologów, pod kierunkiem dziennikarza i publicysty Wojciecha Mazowieckiego, w składzie: Mariusz Drozdowski, Wojciech Fenrich, Marcin Hermann, Paulina Kitlas, Grażyna Szymańska-Matusiewicz, Monika Żychlińska. Obserwację kampanii samorządowej koordynowały doktorantki: Grażyna Szymańska-Matusiewicz (Zakład Antropologii Społecznej IS UW) i Małgorzata Głowania (Pracownia Teorii Zmiany Społecznej IS UW), a w skład 35-osobowego zespołu badawczego weszło 19 obserwatorów terenowych oraz 16 badaczy jakościowych – absolwentów, doktorantów i studentów socjologii Uniwersytetu Warszawskiego. Obserwacje ilościowe audytowała firma Nielsen Audience Measurement zajmująca się badaniami telemetrycznymi w Polsce.

Monitoring był prowadzony według metodologii opracowanej przez zespół prowadzący projekt i konsultowanej przez prof. Mirosławę Grabowską z Instytutu Socjologii UW. W przygotowaniu metodologii korzystano z podręcznika wydanego przez National Democratic Institute *Media Monitoring to Promote Democratic Election*, bazującego na doświadczeniach organizacji pozarządowych monitorujących przebieg wyborów w innych krajach demokratycznych.

Raporty z obu badań znajdują się na stronie www.batory.org.pl/maszglos/monitoring_tvp.htm.

W 2010 roku program był finansowany ze środków Fundacji Społeczeństwa Obywatelskiego w Europie Środkowej i Wschodniej (755 250 zł), z dotacji Fundacji Społeczeństwa Otwartego (494 355 zł) oraz ze środków własnych Fundacji im. Stefana Batorego. Agora SA wsparła kampanie profrekwencyjne darowizną rzeczową w postaci bezpłatnej emisji ogłoszeń w swoich mediach o wartości 2 526 759,09 zł.

Dotacje	398 000,00 zł
Akcja Masz Głos, Masz Wybór (w tym darowizna rzeczowa powierzchni reklamowej w mediach Agora SA o wartości 2 526 759,09 zł)	3 582 544,26 zł
Razem koszty programu	3 980 544,26 zł

Dotacje

Stowarzyszenie Szkoła Liderów, Warszawa

Partnerska współpraca przy realizacji akcji Masz Głos, Masz Wybór, m.in. organizacja szkoleń oraz pomoc merytoryczna dla organizacji uczestniczących w akcji (kontynuacja działań prowadzonych od 2006 roku).

298 000 zł

Stowarzyszenie Kongres Kobiet, Warszawa

„Czas na kobiety” – organizacja szkoleń dla kobiet kandydujących w wyborach samorządowych.

100 000 zł

Przeciw Korupcji

Celami programu są przeciwdziałanie korupcji i zwiększanie przejrzystości w życiu publicznym. Monitorujemy poczynania władz i partii politycznych pod kątem przestrzegania przepisów antykorupcyjnych oraz standardów przejrzystości. Oceniamy realizację obietnic dotyczących przeciwdziałania korupcji składanych przez partie w trakcie kampanii wyborczych oraz realizację rządowych strategii antykorupcyjnych. Badamy przejrzystość finansowania kampanii wyborczych i wydatkowania funduszy publicznych. Obserwujemy proces stanowienia prawa i proponujemy rozwiązania legislacyjne, które zapewniają przejrzystość procesów decyzyjnych oraz stanowią zabezpieczenie przed praktykami korupcyjnymi. Udzielamy porad prawnych osobom, które zetknęły się z korupcją, zwłaszcza tym, które ujawniwszy przestępstwo korupcyjne, spotkały się z szykanami ze strony pracodawców i władz.

Monitoring obietnic wyborczych

Projekt prowadzony od 2001 roku przez Antykorupcyjną Koalicję Organizacji Pozarządowych (AKOP), w skład której obok Fundacji Batorego wchodzi: Helsińska Fundacja Praw Człowieka, Fundacja Komunikacji Społecznej, Centrum Edukacji Obywatelskiej, Stowarzyszenie Szkoła Liderów i Stowarzyszenie Liderów Lokalnych Grup Obywatelskich. Przed każdymi wyborami parlamentarnymi Koalicja zbiera od komitetów wyborczych deklaracje dotyczące przeciwdziałania korupcji, a następnie sprawdza, czy zasiadające w parlamencie partie polityczne wypełniają złożone obietnice i czy członkowie partii przestrzegają standardów przejrzystości. Wyniki monitoringu są prezentowane na dorocznych konferencjach oceniających realizację obietnic wyborczych w danym roku, a na zakończenie kadencji Sejmu publikowany jest raport podsumowujący dokonania reprezentowanych w parlamencie partii politycznych.

13 października 2010 roku zorganizowaliśmy trzecią w VI kadencji Sejmu konferencję przeglądową. Pokazała ona, że najważniejsze zapowiedzi dotyczące ograniczania zagrożeń korupcyjnych, złożone przede wszystkim przez partie rządzące, nie zostały zrealizowane. Nie powstała rządowa strategia antykorupcyjna czy choćby program zapobiegania nieprawidłowościom w instytucjach publicznych, brakuje rozwiązań mających na celu ochronę osób zgłaszających przypadki korupcji. Wprowadzono co prawda zmiany w ustawie o Centralnym Biurze Antykorupcyjnym, ale nie są one realizacją złożonych obietnic wyborczych, ale konsekwencją wyroku Trybunału Konstytucyjnego. Prace nad nowelizacją ustawy antykorupcyjnej są ciągle na etapie wstępnym, a przygotowane przez Kancelarię Prezesa Rady Ministrów założenia do ustawy lobbingowej spotkały się z krytyką. Nie są realizowane obietnice dotyczące wprowadzania w administracji publicznej rozwiązań prewencyjnych mających na celu walkę z przyczynami korupcji. Działania o charakterze antykorupcyjnym są podejmowane *ad hoc*, brakuje podejścia systemowego. Uczestniczący w konferencji eksperci – prof. Mirosława Grabowska (socjolożka), prof. Antoni Kamiński (politolog), prof. Edmund

Wnuk-Lipiński (socjolog) i prof. Andrzej Zoll (karnista, były prezes Trybunału Konstytucyjnego) zwracali uwagę na stagnację w walce rządu z korupcją, a także postępujący proces umacniania funkcji kontrolnych państwa wynikających z braku zaufania do obywateli, co skutkuje ogniskowaniem uwagi rządzących na sankcjach, represji i walce ze skutkami, a nie przyczynami korupcji. Podkreślano również, że procedury legislacyjne są źle konstruowane. Do przedstawionych ocen odnieśli się obecni na konferencji reprezentanci partii politycznych – Aleksander Sopiński (PSL) i Ryszard Kalisz (SLD). Zabrakło przedstawicieli Platformy Obywatelskiej oraz Prawa i Sprawiedliwości.

Koalicja przedstawia także opinie w ważnych sprawach dotyczących przeciwdziałania korupcji. W roku 2010 krytycznie oceniła zapisy proponowane przez stronę rządową w projekcie założeń do ustawy antykorupcyjnej i przedstawiła zastrzeżenia do zmian w ustawie o Centralnym Biurze Antykorupcyjnym. Poinformowała też opinię publiczną o efektach swoich starań o zdobycie informacji na temat przyjętego przez rząd projektu tzw. Tarczy Antykorupcyjnej, która ma chronić przed korupcją procesy prywatyzacyjne podmiotów z udziałem skarbu państwa oraz zamówienia publiczne. Przy jego realizacji mają współdziałać ze sobą służby specjalne, w tym szczególnie CBA, Pełnomocnik Rządu ds. Opracowania Programu Zapobiegania Nieprawidłowościom w Instytucjach Publicznych oraz ministrowie resortowi. Po odmowie udostępnienia dokumentu powołującego Tarczę Antykorupcyjną w trybie ustawy o dostępie do informacji publicznej Stowarzyszenie Liderów Lokalnych Grup Obywatelskich, w imieniu koalicji, zaskarżyło decyzję premiera do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego. 16 grudnia 2010 roku Sąd uchylił decyzję Prezesa Rady Ministrów.

Więcej informacji o działaniach Koalicji można znaleźć na <http://www.akop.pl/>.

Ocena rządowych strategii antykorupcyjnych

Celami projektu, który rozpoczęliśmy w roku 2009, są porównanie i ocena skuteczności działań antykorupcyjnych trzech kolejnych rządów (2001–2011), z których każdy przyjął inną metodę zwalczania korupcji. Rząd lewicowej koalicji SLD–PSL pod presją Komisji Europejskiej wprowadzał przede wszystkim zmiany w prawie. Rząd koalicji utworzonej przez PiS stosował głównie metody represyjne. Rządząca od listopada 2007 roku koalicja PO–PSL skupia się na wzmacnianiu kontroli państwowej. W ramach projektu zaplanowanego na lata 2009–2011 prowadzimy szereg badań i analiz, które pozwolą ocenić skuteczność rządowych programów antykorupcyjnych.

Po badaniu socjologicznym oceniającym skuteczność działań prewencyjnych podejmowanych przez instytucje rządowe i samorządy w latach 2001–2007 oraz analizie prawnej skutków działań antykorupcyjnych trzech kolejnych rządów, przeprowadzonych na nasze zlecenie w roku 2009, w roku 2010 ocenie została poddana realizacja rządowego „Programu zwalczania korupcji na lata 2005–2009”. Jej wyniki porównane zostały z analogiczną oceną realizacji pierwszego rządowego programu zwalczania korupcji (na lata 2002–2004).

Katalog działań antykorupcyjnych

Bazując na dziesięcioletnich doświadczeniach programu, doświadczeniach innych krajów naszego regionu (np. Słowenii, Litwy czy Łotwy) oraz pracach Antykorupcyjnej Grupy Roboczej działającej w 2001 roku przy wsparciu organizacyjnym Banku Światowego, przygotowaliśmy opracowanie *Jak walczyć z korupcją?*, przedstawiające zasady tworzenia i prawidłowego wdrażania narodowej strategii antykorupcyjnej.

W dokumencie tym postulujemy m.in.: przyjęcie przez rząd strategii antykorupcyjnej o horyzoncie 15–20-letnim i wyasygnowanie na jej realizację adekwatnych środków finansowych; zlecenie jednej centralnej instytucji zadanie jej wdrażania, a także stworzenie w każdej instytucji publicznej komórki odpowiedzialnej za realizację przypadających na nią zadań; wprowadzenie wymogu okresowej wewnętrznej i zewnętrznej ewaluacji postępów realizacji strategii; powołanie kilkusobowej, niezależnej od rządu, instytucji eksperckiej oceniającej proces jej wdrażania oraz wprowadzenie niezależnej kontroli jej realizacji przez media i organizacje pozarządowe.

Opracowanie zaprezentowane zostało publicznie 6 grudnia 2010 roku na konferencji z udziałem przedstawicieli rządu, policji, CBA i NIK oraz środowisk naukowych i pozarządowych. Swój komentarz do propozycji w nim zawartych przedstawili: dr Kaja Gadowska z Uniwersytetu Jagiellońskiego, minister Julia Pitera – Pełnomocniczka Rządu do Spraw Opracowania Programu Zapobiegania Nieprawidłowościom w Instytucjach Publicznych, posłanka Elżbieta Witek (PiS), posłanka Stanisława Prządka (SLD) oraz poseł Ludwik Dorn (niezrzeszony). Zdecydowana większość dyskutantów uznała, że dokument powinien stać się przedmiotem dyskusji decydentów. Wiceminister spraw wewnętrznych i administracji Adam Rapacki zapewnił, że uwzględni go przy tworzeniu rządowej strategii na lata 2011–2020. Opracowanie zostało rozesłane do parlamentarzystów, przedstawicieli rządu, w tym m.in. Zespołu Doradców Premiera, naukowców, dziennikarzy i działaczy organizacji pozarządowych z prośbą o uwagi i zaproszeniem do dyskusji.

Finansowanie kampanii wyborczych

W marcu raportem zawierającym analizę sprawozdań finansowych złożonych przez komitety wyborcze i materiałów zebranych w trakcie trwania kampanii wyborczej zakończyliśmy prowadzony rok wcześniej monitoring finansowania kampanii wyborczej do Parlamentu Europejskiego. W raporcie wskazaliśmy na nieprawidłowości dotyczące głównie wykorzystywania przez komitety i kandydatów środków publicznych (m.in. Kancelarii Sejmu, ministerstw) do finansowania kampanii wyborczej oraz przypadki niezgodnego z prawem finansowania kampanii ze środków prywatnych kandydatów. Prezentacji raportu towarzyszyła dyskusja na temat kształtu przepisów regulujących finansowanie kampanii do Parlamentu Europejskiego, w której wypowiedzieli się m.in. poseł do PE Rafał Trzaskowski oraz zastępca przewodniczącego sejmowej Komisji Nadzwyczajnej do rozpatrzenia niektórych projektów ustaw z zakresu prawa wyborczego – Witold Gintowt-Dziewiałtowski.

Monitoring kampanii do Parlamentu Europejskiego był trzecim po przeprowadzonych przez nas w latach 2005–2006 monitoringach finansowania kampanii prezydenckiej i samorządowej. Wszystkie trzy ujawniły poważne braki w obowiązujących wówczas przepisach prawnych umożliwiające ukrywanie nieprawidłowości w gospodarowaniu finansami przez komitety wyborcze oraz słabości w nadzorze nad funduszami wyborczymi. Skłoniło nas to do podjęcia działań na rzecz reformy zasad finansowania kampanii wyborczych. W roku 2010 uczestniczyliśmy na prawach gościa w pracach sejmowej Komisji Nadzwyczajnej do rozpatrzenia niektórych projektów ustaw z zakresu prawa wyborczego. Komisja ta zajmowała się opracowywaniem Kodeksu wyborczego, który w jednym akcie prawnym zbiera ujednolicone przepisy dotyczące wyborów i prowadzenia kampanii wyborczych. W toku posiedzeń Komisji przedstawialiśmy argumenty za postulowanymi przez nas zmianami oraz pisemne opinie dotyczące niektórych z proponowanych rozwiązań, m.in. ekspertyzę prawną wykonaną na nasze zlecenie przez dr Agnieszkę Piskorz-Ryń, specjalistkę z zakresu prawa dostępu do informacji publicznej, dotyczącą dostępu do sprawozdań komitetów wyborczych składanych w Państwowej Komisji Wyborczej. Prace Komisji zaowocowały przyjęciem przez Sejm Kodeksu wyborczego,

który uwzględniła zdecydowaną większość naszych postulatów, w tym: zakaz wykorzystywania billboardów na potrzeby kampanii wyborczej, a w przypadku wyborów prezydenckich – przyjmowania wpłat od firm i anonimowych darczyńców, obowiązek publikacji informacji o darczyńcach na stronach internetowych komitetów wyborczych, a także udostępniania na zasadach określonych w ustawie o dostępie do informacji publicznej dokumentacji dołączanej do sporządzanych przez nie sprawozdań finansowych z kampanii. Ponadto Państwowa Komisja Wyborcza zyskała możliwość realnej współpracy – w celach kontrolnych – z innymi organami państwowymi (takimi jak izby skarbowe, policja itp.).

Przejrzystość w procesie stanowienia prawa

W latach 2006–2008, opierając się na przepisach uchwalonej w 2005 roku ustawy o działalności lobbiningowej, obserwowaliśmy proces legislacyjny wybranych ustaw, ważnych z punktu widzenia przeciwdziałania korupcji i zwiększania przejrzystości życia publicznego. Wnioski z monitoringu oraz propozycje zmian w ustawodawstwie i praktyce tworzenia prawa zebraliśmy w raporcie *Przejrzystość procesu stanowienia prawa*, podsumowującym nasze trzyletnie doświadczenia w monitorowaniu procesu stanowienia prawa.

Działania na rzecz wprowadzenia w życie wniosków i rekomendacji wypracowanych w poprzednich latach prowadzimy m.in. w ramach zainicjowanego przez nas w 2009 roku Obywatelskiego Forum Legislacji, grupującego osoby uczestniczące w procesie legislacyjnym bądź go monitorujące: przedstawiciele organizacji pozarządowych, środowisk akademickich i naukowych, kancelarii prawnych oraz profesjonalnych lobbistów. Podczas kampanii wyborczej na urząd prezydenta latem 2010 roku Obywatelskie Forum Legislacji skierowało do wszystkich kandydatów pytania o planowane przez nich zmiany w procesie stanowienia prawa. Swoje odpowiedzi przystali kandydaci: PSL – Waldemar Pawlak, SLD – Grzegorz Napieralski, Samoobrony – Andrzej Lepper, PiS – Jarosław Kaczyński oraz kandydat niezależny – Andrzej Olechowski. Na prośbę wicepremiera i ministra gospodarki Waldemara Pawłaka Forum zaopiniowało projekt „Programu reformy regulacji 2010–2011 *Lepsze Prawo*”. Ustosunkowało się też do opublikowanego przez Kancelarię Prezesa Rady Ministrów raportu *Proces nowelizacji ustawy o grach i zakładach wzajemnych w latach 2008–2009*, którego wnioski w dużej mierze pokrywały się z rekomendacjami, jakie zgłaszało rok wcześniej przedstawicielom rządu. Członkowie Forum uczestniczyli w konsultacjach założeń do projektu elektronicznej platformy konsultacji aktów prawnych przygotowywanej przez Wydział Reformy Regulacji Ministerstwa Gospodarki. Wypowiedzieli się też na temat rozwiązań zaproponowanych w założeniach projektu ustawy o lobbingu.

Program Przeciw Korupcji przedstawił ponadto uwagi do czterech projektów legislacyjnych: o zmianie ustawy o Centralnym Biurze Antykorupcyjnym, zmianie ustawy o działalności lobbiningowej w procesie stanowienia prawa, założeniach do projektu ustawy o prawie antykorupcyjnym oraz założeniach projektu ustawy o lobbingu.

Wsparcie i ochrona sygnalistów

Od 2009 roku prowadzimy działania na rzecz wzmocnienia ochrony prawnej osób, które – działając w dobrej wierze i w trosce o dobro publiczne – ujawniają nieprawidłowości lub zachowania nieetyczne w miejscu pracy albo w środowisku zawodowym, narażając się na mobbing, utratę pracy czy marginalizację zawodową. Osoby te, tzw. sygnaliści (*whistleblowers*), w niektórych krajach, w szczególności anglosaskich, objęte są ustawową ochroną prawną, odrębną od ogólnych zasad prawa pracy. W Polsce albo nie korzystają z żadnej ochrony (przy umowach cywilnoprawnych, terminowych umowach o pracę), albo mogą próbować

dochodzić praw w oparciu o przepisy Kodeksu pracy, który nie uwzględniając specyfiki ich działań, nie daje im wystarczającej ochrony.

Szukając sposobów na zmianę sytuacji prawnej osoby zawiadamiającej o podejrzeniu popełnienia przestępstwa, w 2009 roku wraz z Helsińską Fundacją Praw Człowieka przygotowaliśmy analizę problemu i propozycję jego rozwiązań. Stały się one impulsem do podjęcia inicjatywy poselskiej nowelizacji Kodeksu postępowania karnego, której projekt wiosną 2010 roku został skierowany do Komisji Nadzwyczajnej do spraw zmian w kodyfikacjach. W ramach działań na rzecz wzmocnienia ochrony prawnej sygnalistów zapytaliśmy 29 sędziów orzekających w sądach pracy o ich opinie na temat skuteczności przepisów prawa pracy w ochronie osób, które w dobrej wierze ujawniają nieprawidłowości w miejscu pracy. Badanie zrealizowane zostało przy wsparciu Ambasady Królestwa Niderlandów, raport z badania wraz z rekomendacjami zostanie przedstawiony na konferencji wiosną 2011 roku.

Poradnictwo prawne

Od 2000 roku prowadzimy poradnictwo prawne dla osób, które zetknęły się z korupcją, w zakresie przepisów regulujących m.in.: przestępczość korupcyjną, konflikt interesów, dostęp do informacji publicznej, proces rekrutacyjny na stanowiska pracy w instytucjach publicznych, zamówienia publiczne. Zgłaszające się do nas osoby i instytucje informujemy, co można zrobić w konkretnej sprawie. W uzasadnionych przypadkach oferujemy pomoc w postępowaniu odwoławczym oraz występujemy do instytucji nadzorczych i kontrolnych, a czasem też do prokuratury, z prośbą o zbadanie sprawy. W wybranych przypadkach obserwujemy procesy sądowe, występując w roli przedstawicieli społecznych.

W 2010 roku zgłoszono do nas 76 spraw, zajęliśmy się 15 z nich. Przekazaliśmy 8 opinii prawnych, w 7 przypadkach interweniowaliśmy w instytucjach zwierzchnich, kontrolnych lub w sądach, przestaliśmy też 9 wniosków o udzielenie informacji publicznej. W ramach pomocy prawnej dla sygnalistów obserwowaliśmy dwa postępowania: o przywrócenie do pracy pracownicy Agencji Rynku Rolnego zwolnionej po ujawnieniu nieprawidłowości dotyczących przydziału dotacji ze środków publicznych oraz postępowanie karne w sprawie o łapownictwo przy realizowaniu inwestycji publicznej. Przystąpiliśmy też do postępowania o przywrócenie do pracy pracownika, który został zwolniony po ujawnieniu przypadków spożywania w pracy alkoholu oraz kradzieży paliwa przez swoich kolegów i przełożonych. Pełnomocnikiem procesowym został mec. Krzysztof Budnik z wrocławskiej Kancelarii Prawnej Budnik Posnow i Partnerzy, współpracującej z Centrum Pro Bono.

W 2010 roku program był finansowany ze środków własnych Fundacji Batorego, z dotacji Fundacji Społeczeństwa Otwartego (101 663,64 zł) i Ambasady Królestwa Niderlandów (25 921,45 zł).

Razem koszty programu

539 326,57 zł

Otwarta Europa

Celami programu są kształtowanie przyjaznej polityki Polski i Unii Europejskiej wobec sąsiadów na Wschodzie oraz udział w debacie na temat spraw międzynarodowych w Polsce i na forum europejskim. W roku 2010 koncentrowaliśmy się na promocji integracji krajów objętych Partnerstwem Wschodnim z Unią Europejską. Szczególną uwagę poświęciliśmy kwestii przyspieszenia liberalizacji systemu wizowego Unii wobec krajów Partnerstwa Wschodniego.

Przyjazna granica

Działania na rzecz wprowadzenia przyjaznych rozwiązań wizowych i granicznych dla naszych wschodnich sąsiadów prowadzimy od 2002 roku. Monitorowaliśmy politykę wizową i procedury wydawania wiz obywatelom Europy Wschodniej przez kraje UE (2004, 2006, 2009) oraz warunki przekraczania jej wschodniej granicy (2003, 2008). Wyniki badań wykorzystywaliśmy w prowadzonej w Polsce i na forum unijnym kampanii na rzecz usprawnienia i złagodzenia reżimu wizowego oraz poprawy jakości obsługi podróżnych na granicy UE. Prowadzone przez nas działania miały widoczny wpływ na kształt debaty o polityce wizowej. Kwestia liberalizacji polityki wizowej stała się jednym z kluczowych problemów w polityce zagranicznej UE – wprowadzenie ruchu bezwizowego między wybranymi państwami Europy Wschodniej zostało ogłoszone oficjalnie na szczycie Partnerstwa Wschodniego w Pradze długoterminowym celem Unii. Nasze rekomendacje znalazły odbicie w oficjalnych dokumentach Parlamentu Europejskiego: we Wspólnym Kodeksie Wizowym, obowiązującym od kwietnia 2010 roku, który wprowadza m.in. postulowany przez nas obowiązek uzasadnienia odmowy wydania wizy, a także prawo do odwołania, w *Sprawozdaniach grupy roboczej PE ds. wiz na Ukrainie* i raportach Delegacji PE na Ukrainę, a także w instrukcjach Komisji Europejskiej wydanych dla konsulatów państw strefy Schengen (*Podręcznik organizacji sekcji wizowych i współpracy, Podręcznik procedowania wniosków wizowych i modyfikacji wydawania wiz*). W Polsce nasze działania miały wpływ na obniżenie ceny wiz krajowych oraz na kształt rozporządzenia w sprawie wydawania wiz wielokrotnego wjazdu i zwolnień z opłat. Polska stała się rzecznikiem wprowadzenia ułatwień wizowych na forum unijnym i ustanowiła postęp w kierunku liberalizacji polityki wizowej oficjalnym priorytetem polskiej Prezydencji.

W 2010 roku koncentrowaliśmy się przede wszystkim na proponowaniu rozwiązań, które pozwolą na jak najszybsze zrealizowanie deklaracji państw członkowskich Unii dotyczących wprowadzenia ruchu bezwizowego dla krajów Partnerstwa Wschodniego. Zabiegaliśmy m.in. o: implementację zobowiązań zapisanych w umowach o ułatwieniach wizowych i w Kodeksie wizowym, przyjęcie „map drogowych” prowadzących do ruchu bezwizowego, opracowanie specjalnych rozwiązań dla Białorusi, która nie ma umowy o ułatwieniach wizowych, zniesienie opłat za wizy dla państw Partnerstwa Wschodniego i Rosji.

Staraliśmy się dostarczać argumenty na rzecz liberalizacji polityki wizowej oraz rozwiewać lęki i obawy pojawiające się w krajach członkowskich w związku z perspektywą ruchu bezwizowego.

26 stycznia we współpracy z Ośrodkiem Badań nad Migracjami Uniwersytetu Warszawskiego oraz Międzynarodową Fundacją Odrodzenie z Kijowa zorganizowaliśmy międzynarodową konferencję *Migracje z państw Europy Wschodniej do UE w kontekście polityki wizowej*, z udziałem ekspertów z Polski, Unii i krajów Partnerstwa Wschodniego: Izabeli Grabowskiej-Lusińskiej i Pawła Kaczmarczyka (Ośrodek Badań nad Migracjami Uniwersytetu Warszawskiego), Claudii Finotelli (Instytut Badawczy im. Ortegi y Gasset, Hiszpania), Oleny Malynovskiej (Narodowy Instytut Problemów Bezpieczeństwa Międzynarodowego, Ukraina), Ołeksandra Suszki (Inicjatywa Europa bez Barrier, Ukraina), Mirosławy Keryk (Wyższa Szkoła Handlu i Prawa im. Łazarzkiego) oraz Włodzimierza Zdunowskiego (Ministerstwo Spraw Zagranicznych). Podczas konferencji dyskutowano nad zasadnością formułowanych przez przeciwników liberalizacji systemu wizowego obaw dotyczących niekontrolowanego napływu migrantów. Zastanawiano się, co charakteryzuje obecne migracje z krajów Europy Wschodniej do krajów Unii, czy zniesienie obowiązku wizowego dla innych państw w przeszłości miało znaczący wpływ na migracje i jak wprowadzenie ruchu bezwizowego zmieni procesy migracyjne z krajów Europy Wschodniej.

17 maja, na zorganizowanym przez Moskiewskie Centrum Carnegie seminarium *Zmiany w polityce wizowej*, z udziałem m.in. dyplomatów z państw UE, ekspertów oraz przedstawicieli mediów i organizacji pozarządowych, przedstawiliśmy wyniki monitoringu polityki wizowej realizowanego w 2009 roku w konsulatach państw unijnych w Kijowie, Kiszyniowie, Mińsku i Moskwie.

W ramach działań zmierzających do zmiany nastawienia społeczeństw wobec przyjezdnych ze Wschodu kontynuowaliśmy prezentację wystawy przedstawiającej zdjęcia osób ubiegających się o wize w konsulatach państw unijnych w Kijowie, Lwowie i Kiszyniowie. Wystawa eksponowana była w kolejnych stolicach europejskich: w styczniu w Brukseli (we współpracy z biurem Fundacji Społeczeństwa Otwartego), w październiku i listopadzie w Wilnie i w Rydze. W stolicach krajów nadbałtyckich wystawa organizowana była we współpracy z ambasadami RP, a na jej otwarciu byli obecni przedstawiciele korpusu dyplomatycznego, lokalnej administracji, mediów i organizacji pozarządowych. Rozesłaliśmy też 1700 pocztówek wykorzystujących zdjęcia z wystawy do posłów parlamentów krajów członkowskich Unii, posłów Parlamentu Europejskiego, przedstawicieli administracji państwowych odpowiedzialnych za kwestie wizowe, ekspertów zajmujących się relacjami z krajami Europy Wschodniej i Kaukazu Południowego, jak również do przedstawicieli instytucji europejskich. Pocztówki przygotowane w sześciu językach europejskich: angielskim, francuskim, hiszpańskim, niemieckim, polskim i włoskim, odwoływały się do idei otwartej Europy i pokazywały uciążliwości oraz upokorzenia, na jakie są narażeni mieszkańcy krajów Europy Wschodniej ubiegający się o wjazd do strefy Schengen.

W roku 2010 dzięki naszym zabiegom kwestia zniesienia wiz weszła do agendy Forum Społeczeństwa Obywatelskiego Partnerstwa Wschodniego utworzonego przy Komisji Europejskiej, w którego pracach uczestniczy około 230 organizacji z krajów członkowskich Unii i z krajów Partnerstwa. W dniach 7–8 października na spotkaniu w Brukseli grupy roboczej „Demokracja, dobre rządzenie i stabilność”, działającej w ramach pierwszej platformy Forum, została powołana podgrupa wizowa organizacji zainteresowanych działaniami na rzecz zniesienia wiz. Uczestnicy spotkania przyjęli wspólny plan działania i przedyskutowali rekomendacje dla Komisji Europejskiej. W II Forum Społeczeństwa Obywatelskiego, zorganizowanym

w dniach 16–17 listopada w Berlinie, dopracowany został ostateczny kształt wspólnych rekomendacji dotyczących liberalizacji polityki wizowej wobec krajów Partnerstwa Wschodniego, które zostały przedstawione Komisji Europejskiej przez komitet sterujący Forum.

W dniach 25–26 listopada zorganizowaliśmy spotkanie 30 organizacji pozarządowych z krajów Unii Europejskiej oraz z państw Partnerstwa Wschodniego i Rosji zainteresowanych kwestią swobody podróżowania w Europie, na którym została powołana **Koalicja na rzecz ruchu bezwizowego w Europie**. Celem Koalicji, w której uczestniczy 25 organizacji z krajów Partnerstwa Wschodniego oraz z Belgii, Bułgarii, Czech, Litwy, Łotwy, Norwegii, Polski, Słowacji, Szwecji i Węgier, jest podejmowanie wspólnych działań na rzecz przyspieszenia wolno postępującego procesu liberalizacji wizowej z krajami Partnerstwa Wschodniego. Koalicja wybrała komitet sterujący, składający się z przedstawicieli Biura na rzecz Demokratycznej Białorusi, Inicjatywy Europa bez Barrier z Ukrainy i Fundacji Batorego. Obok Koalicji powstał również komitet doradczy, w skład którego weszły think tanki z Belgii, Hiszpanii, Rosji oraz Włoch. Uczestnicy Koalicji podpisali wspólną Deklarację, w której zaapelowali do władz Polski i Węgier, by w zbliżających się przewodnictwach w Radzie UE traktowały proces liberalizacji systemu wizowego wobec krajów Partnerstwa Wschodniego jako kwestię priorytetową.

Spotkanie zakończyła publiczna debata na temat przeszkód we wprowadzaniu ruchu bezwizowego *Wizy w stosunkach UE z krajami Partnerstwa Wschodniego i Rosją*, z udziałem przedstawicieli administracji publicznej oraz organizacji pozarządowych z Polski, Unii i krajów Partnerstwa Wschodniego: Krzysztofa Lewandowskiego (MSWiA), Stanisława Łukasika (MSZ), Oazu Nantoiego (parlament Mołdawii), Ołeksandra Suszki (Inicjatywa Europa bez Barrier, Ukraina), Alexandry Stiglmayer (Europejska Inicjatywa Stabilizacyjna, Bruksela) oraz Anity Szymborskiej (Fundacja Batorego). Spotkanie prowadził Marcin Wojciechowski z „Gazety Wyborczej”.

Inne działania

We współpracy z Ambasadą Republiki Mołdowy zorganizowaliśmy publiczną debatę poświęconą europejskiej polityce Mołdawii i jej stosunkom z Unią Europejską, Partnerstwem Wschodniemu oraz relacjom mołdawsko-polskim (8 lutego). Goście spotkania: przebywający z wizytą rządową w Polsce premier Republiki Mołdowy Vlad Filat oraz wicepremier i minister spraw zagranicznych i integracji europejskiej Iurie Leanca – zapewniali, że priorytetem rządu jest integracja europejska, a w bliższej perspektywie – liberalizacja reżimu wizowego z Unią. Przyznali, że Mołdawia wiąże nadzieje na przyspieszenie procesu zbliżania z Unią z prezydenturą Polski w 2011 roku.

Na międzynarodowej konferencji *Ukraińskie perspektywy* (4 maja) polscy, ukraińscy i europejscy eksperci dokonali bilansu pomarańczowej rewolucji i dyskutowali o perspektywach rozwoju sytuacji na Ukrainie, szukając odpowiedzi na pytanie o rolę – dotychczasową i przyszłą – takich partnerów Ukrainy jak Unia Europejska, USA, Rosja czy Polska. W dyskusji udział wzięli: Bogumiła Berdychowska (publicystka), Mirosław Czech (publicysta, „Gazeta Wyborcza”), prof. Ołeksij Harań (Uniwersytet Akademii Kijowsko-Mohylańskiej, dyrektor Centrum Studiów nad Bezpieczeństwem Narodowym), dr hab. Ola Hnatiuk (pierwszy radca Ambasady RP w Kijowie), prof. Jarosław Hrycak (Ukraiński Katolicki Uniwersytet we Lwowie, dyrektor Instytutu Badań Historycznych na Uniwersytecie im. Iwana Franki we Lwowie), Wachtang Kipiani (zastępca redaktora naczelnego kanału telewizyjnego TBI, Kijów), dr Wołodymyr Kułyk (Instytut Politologii i Etnologii Ukraińskiej Akademii Nauk, Kijów), dr Andrij Portnow (redaktor naczelny czasopisma „Ukraina Moderna”,

Kijów), Mykoła Riabczuk (niezależny publicysta), Andrew Wilson (Europejska Rada Polityki Zagranicznej, ECFR). Konferencji towarzyszyła prezentacja dwóch publikacji: polskiej wersji raportu Europejskiej Rady Spraw Zagranicznych *Polityka Unii Europejskiej i Rosji wobec wspólnych sąsiadów* autorstwa Nicu Popescu i Andrew Wilsona oraz raportu poświęconego ocenie ostatnich 5 lat polityki Ukrainy, przygotowanego we współpracy z Międzynarodową Fundacją Odrodzenie z Kijowa przez polskich i ukraińskich ekspertów: Grzegorza Gromadzkiego (Fundacja Batorego), Weronikę Mowczan (Instytut Badań Gospodarczych i Konsultacji Politycznych, Kijów), Mykołę Riabczuka (publicysta ukraiński), Susan Stewart (SWP – Niemiecki Instytut do Spraw Polityki i Bezpieczeństwa, Berlin), Ołeksandra Suszkę (Instytut Współpracy Euroatlantyckiej, Kijów), Katarynę Wolczuk (Uniwersytet Birmingham). Każdy z raportów trafił w wersji drukowanej lub elektronicznej do ponad 1500 osób i instytucji w Polsce.

Wspólnie z programem Media Fundacji Społeczeństwa Otwartego zorganizowaliśmy spotkanie z udziałem przedstawicieli białoruskich mediów, organizacji broniących praw dziennikarzy oraz instytucji grantodawczych (10–12 maja). Podczas spotkania zaprezentowano sytuację polityczną oraz warunki działania mediów na Białorusi. Uczestnicy omówili również białoruskie przepisy regulujące korzystanie z Internetu oraz przedyskutowali stan i możliwości rozwoju dziennikarstwa on-line. Podsumowali też sposób relacji wyborów w białoruskich mediach.

W 2010 roku program był finansowany ze środków Fundacji Społeczeństwa Otwartego (196 618,37 zł), w tym: z Programu Media (14 532,55 zł) i programu Wschód–Wschód: Partnerstwo Ponad Granicami (9 352,64 zł) oraz ze środków własnych Fundacji Batorego.

Razem koszty programu

316 404,61 zł

Przeciwdziałanie Uzależnieniom

Celem programu, działającego od 1996 roku, jest upowszechnianie w krajach Europy Środkowo-Wschodniej i Azji Centralnej polskich doświadczeń w dziedzinie profilaktyki i terapii uzależnień oraz reedukacji sprawców przemocy domowej. Współpracujemy z organizacjami pozarządowymi i administracją publiczną, pomagając we wdrażaniu sprawdzonych metod leczenia i zapobiegania uzależnieniom. Organizujemy seminaria, staże i konferencje oraz uczestniczymy w wydawaniu publikacji służących podniesieniu kwalifikacji specjalistów zajmujących się terapią uzależnień.

Program „Atlantis”: leczenie uzależnień w zakładach karnych

Od 1991 roku Polska z dużym powodzeniem stosuje przeniesiony z USA model terapii uzależnionych odbywających karę pozbawienia wolności. Oddziały dla alkoholików „Atlantis” działają w ponad 20 polskich zakładach karnych. Terapia i resocjalizacja opiera się na programie Anonimowych Alkoholików oraz na współpracy ze wspólnotą AA. Polskie doświadczenia przekazujemy innym krajom, organizując szkolenia dla psychologów, lekarzy i pedagogów penitencjarnych. Współpracujemy z przedstawicielami resortów sprawiedliwości Ukrainy, Litwy, Bułgarii, Mołdawii, Gruzji, Armenii, Kirgistanu, Uzbekistanu, pracujemy też na Syberii i dalekim wschodzie Rosji. W 2010 roku nawiązaliśmy współpracę z władzami państwowymi oraz organizacjami pozarządowymi Łotwy i Estonii zainteresowanymi wprowadzeniem leczenia uzależnionych odbywających karę więzienia.

Szkolenia w Polsce

W 2010 roku zorganizowaliśmy trzy seminaria w Polsce: w marcu dla terapeutów uzależnień, w maju dla pracowników więziennictwa, a w październiku dla dziennikarzy. Wzięło w nich udział 96 uczestników z zagranicy. Sami lub we współpracy z innymi organizacjami pozarządowymi prowadziliśmy szkolenia dla polskich specjalistów: trening z przeprowadzania wywiadu motywującego, szkolenie dla osób prowadzących programy reedukacyjne dla sprawców przemocy oraz pięć szkoleń dla polskich pracowników penitencjarnych z zakresu programów terapii dla sprawców przemocy domowej. Zorganizowaliśmy też spotkanie z polskimi terapeutkami z Dublina zajmującymi się pomocą psychologiczną wśród Polonii. W szkoleniach tych uczestniczyło w sumie 212 psychologów, lekarzy i innych terapeutów.

Szkolenia za granicą

W 2010 roku przeprowadziliśmy trzydniowe seminarium w Tallinie (17–19 lutego) na temat leczenia osób uzależnionych z udziałem dwóch polskich specjalistów oraz przedstawicieli resortu zdrowia, pomocy społecznej, edukacji i wspólnoty Anonimowych Alkoholików. Na Łotwie poprowadziliśmy Szkołę Letnią Terapii Uzależnień w Rakari dla 55 specjalistów zajmujących się pomaganiem osobom uzależnionym i ich

rodzinom z krajów nadbaltyckich (10–14 sierpnia) oraz jednodniowe seminarium w Rydze (14 sierpnia) dla dyrekcji zakładu karnego oraz innych władz penitencjarnych (ok. 30 osób) na temat programu „Atlantis”.

Na Syberii zorganizowaliśmy: seminarium o zapobieganiu agresji wśród dzieci i młodzieży dla 40 nauczycieli i pracowników socjalnych z organizacji Caritas z Nowosybirsk z udziałem polskiego specjalisty-trenera (19–27 lutego), serię czterech jednodniowych seminariów w Jużnosachalińsku o pomocy uzależnionym i ich rodzinom (łącznie dla ponad 150 uczestników), które prowadzili wyszkoleni przez nas specjaliści z Chabarowska, Czity i Irkucka (25 września–1 października), seminarium o terapii uzależnień prowadzone w Ułan Ude przez miejscowych specjalistów dla 33 terapeutów (25 listopada–1 grudnia). Ponadto w dniach 27 lutego–3 marca trzech polskich specjalistów penitencjarnych odbyło wizytę superwizyjną w zakładach karnych w Biszkeku w Kirgistanie.

Rozpoczęliśmy również współpracę ze środowiskami Polonii w Dublinie, gdzie w minionym roku zorganizowaliśmy szkolenie personelu terapeutycznego w dziedzinie pomocy osobom uzależnionym i współuzależnionym, połączone z superwizją oraz warsztatem terapeutycznym dla 100 osób skupionych wokół polskiego kościoła, przy którym działa psychologiczna poradnia polonijna (29 kwietnia–3 maja), a także wizytę dr. Bohdana Woronowicza z Instytutu Psychiatrii, który poprowadził tam szkolenia w zakresie klinicznej wiedzy o uzależnieniach oraz superwizję dla 25 polskich terapeutów (5–11 listopada).

Staże

10 osób z krajów Europy Środkowo-Wschodniej i Azji Centralnej odbyło kilkudniowe staże w polskich ośrodkach terapii uzależnień (również w zakładach karnych), 6 ukraińskich terapeutów przebywało na wymianie stażowej w Sewastopolu, Petersburgu i we Lwowie w tamtejszych ośrodkach terapii uzależnień.

Publikacje

W 2010 roku wydaliśmy dwa numery biuletynu o uzależnieniach „Arka” (nr 21 w języku rosyjskim i nr 52 w języku polskim).

Program finansowany jest z dotacji Fundacji Społeczeństwa Otwartego.

Razem koszty programu

672 536,32 zł

Skrócone sprawozdanie finansowe

Dotacje i darowizny (PLN)

Fundacja Instytut Społeczeństwa Otwartego, Zug (Szwajcaria)	8 882 350,00
Fundacja im. Roberta Boscha, Stuttgart	682 032,82
Fundacja Społeczeństwa Obywatelskiego w Europie Środkowej i Wschodniej, Waszyngton	554 840,00
Stefan Batory Trust, Oxford	166 936,00
Fundacja Agory, Warszawa	100 000,00
Fundusz Wyszehradzki, Bratysława	89 632,77
Fundusz na rzecz Fundacji Batorego, Waszyngton (z darowizn Fundacji im. Karola Urygi-Nawarowskiego)	29 440,00
Centrum Studiów nad Polityką Europejską CEPS, Bruksela	5 382,24
Centrum Strategii Liberalnych, Sofia	2 735,20
Polityka Spółdzielnia Pracy, Warszawa	1 320,97
Instytut Nauk o Człowieku, Wiedeń	948,76
Instytut Studiów Międzynarodowych i Rozwoju, Genewa	646,45
Ipsos Observer Sp. z o.o., Warszawa	100,00
Bank Handlowy, Warszawa	78,00
Wpłaty 1% podatku od osób fizycznych	400 448,53
Prywatni darczyńcy z Polski	60 454,30
Świadczenia pieniężne z wyroków sądowych	12 000,00
Agora SA, Warszawa (darowizna rzeczowa powierzchni reklamowej na kampanie medialne programów Masz Głos, Masz Wybór i Równe Szanse)	3 008 705,27
Wydawnictwo Bauer Sp. z o.o. Sp.k., Warszawa (darowizna rzeczowa powierzchni reklamowej na kampanię pozyskiwania wpłat 1% na program Równe Szanse)	14 152,00
Zwroty z rozliczeń dotacji	160 290,68
Razem	14 172 493,99

Koszty (PLN)

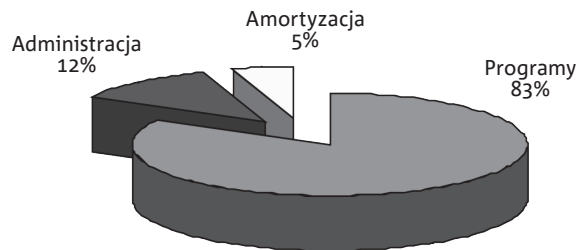
Programy	15 906 788,39
Administracja	2 263 584,91
Amortyzacja	893 734,81
Razem	19 064 108,11

Koszty programowe (PLN)

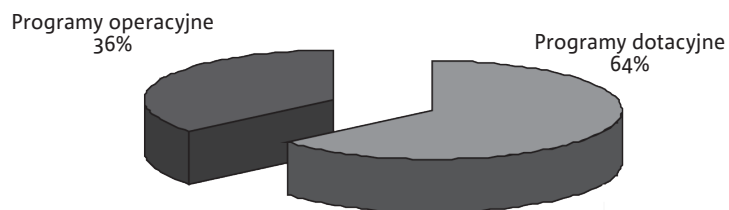
Programy dotacyjne	
Demokracja w Działaniu	6 127 252,74
Równe Szanse	1 691 124,06
Wschód–Wschód	1 692 471,59
Koalicje Obywatelskie	659 287,34
Programy operacyjne	
Debaty Fundacji Batorego	227 840,90
Masz Głos, Masz Wybór	3 980 544,26
Przeciw Korupcji	539 326,57
Otwarta Europa	672 536,32
Przeciwdziałanie Uzależnieniom	672 536,32
Razem	15 906 788,39

Struktura kosztów Fundacji

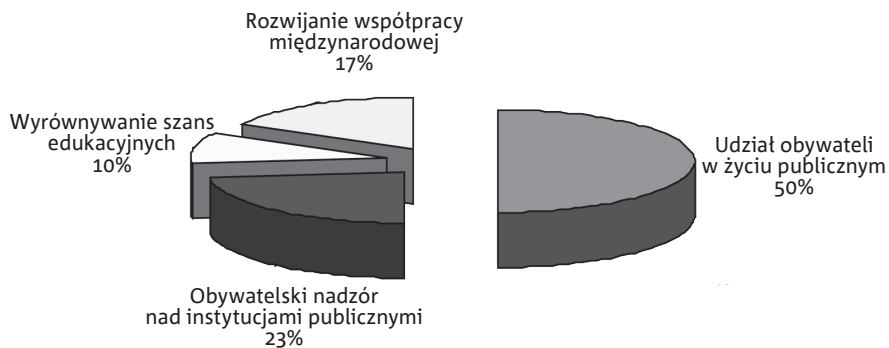
Struktura wydatków

Struktura kosztów programowych

Struktura kosztów programowych według obszarów

Bilans Fundacji im. Stefana Batorego (stan na dzień 31.12.2010)

AKTYWA		Stan na dzień	
		31.12.2009	31.12.2010
1	2	3	4
A	Aktywa trwałe	26 585 240,43	45 912 549,99
I	Wartości niematerialne i prawne	10 896,12	2 548,56
II	Rzeczowe aktywa trwałe	24 356 849,31	23 497 068,43
	– grunty użytkowane wieczysto	3 450 805,08	3 450 805,08
	– budynek	20 324 284,20	19 664 295,84
	– urządzenia techniczne i maszyny	581 760,03	381 967,51
III	Inwestycje długoterminowe (obligacje skarbowe)	2 217 495,00	22 412 933,00
B	Aktywa obrotowe	166 182 564,75	136 624 875,50
I	Należności krótkoterminowe	231 762,64	36 297,71
	– należności z tytułu usług	206 697,64	16 953,35
	– należności z tytułu operacji finansowych	0,00	0,00
	– należności inne	25 065,00	19 344,36
II	Inwestycje krótkoterminowe	165 912 483,62	136 558 618,04
1	Krótkoterminowe aktywa finansowe	154 399 143,05	126 308 961,59
	– akcje	25 683 562,35	18 021 558,33
	– obligacje, lokaty, jednostki uczestnictwa w funduszu inwestycyjnym	128 062 360,70	108 130 827,46
	– inne krótkoterminowe aktywa (odsetki od obligacji)	653 220,00	156 575,80
2	Środki pieniężne i inne aktywa pieniężne	11 513 340,57	10 249 656,45
	– kasa i rachunki bankowe	7 669 237,15	2 445 302,86
	– inne środki pieniężne (lokaty)	3 844 103,42	7 804 353,59
III	Rozliczenia międzyokresowe	38 318,49	29 959,75
	– krótkoterminowe	38 318,49	29 959,75
SUMA AKTYWÓW		192 767 805,18	182 537 425,49

PASYWA		Stan na dzień	
		31.12.2009	31.12.2010
5	6	7	8
A	Fundusze własne	168 620 441,63	181 072 602,88
I	Fundusz statutowy	123 837 165,11	150 352 306,25
	– z rozliczenia wyniku finansowego	123 721 048,96	150 229 133,85
	– fundusz założycielski	116 116,15	123 172,40
II	Fundusz z aktualizacji wyceny	10 201 309,26	9 391 788,97
III	Wynik finansowy	34 581 967,26	21 328 507,66
	– z rozliczenia wyniku lat poprzednich	32 707 347,00	8 073 882,37
	– z rozliczenia wyniku bieżącego roku	1 874 620,26	13 254 625,29
B	Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania	24 147 363,55	1 464 822,61
I	Zobowiązania długoterminowe	0,00	211 407,63
II	Zobowiązania krótkoterminowe	23 974 209,42	1 227 893,58
1	wobec pozostałych jednostek	23 898 680,46	1 150 550,81
	– zobowiązania grantowe	2 163 654,12	635 466,47
	– zobowiązania z tytułu dostaw towarów i usług	87 178,57	97 841,36
	– rozrachunki z budżetem	105 565,10	109 382,00
	– rozrachunki z ZUS	101 353,10	84 486,68
	– zobowiązania z tytułu operacji finansowych	21 215 322,12	159 771,54
	– zobowiązania z tytułu wynagrodzeń	16 060,82	34 630,00
	– zobowiązania inne	209 546,63	28 972,76
2	fundusze specjalne	75 528,96	77 342,77
III	Rozliczenia międzyokresowe	173 154,13	25 521,40
	– krótkoterminowe	173 154,13	25 521,40
SUMA PASYWÓW		192 767 805,18	182 537 425,49

Rachunek zysków i strat (sporządzony za okres od 1.01.2010 do 31.12.2010)

Poz.	Wyszczególnienie	Kwota	
		2009	2010
1	2	3	4
A	Przychody na działalność statutową	16 447 326,79	16 981 790,96
1	Przychody z działalności pożytku publicznego	13 482 154,67	14 172 493,99
2	Pozostałe przychody określone statutem	2 965 172,12	2 809 296,97
B	Koszty realizacji zadań statutowych	15 459 413,83	15 906 788,39
C	Wynik na działalności statutowej A-B	987 912,96	1 075 002,57
D	Koszty biura Fundacji	3 552 635,44	3 157 319,72
1	Zużycie materiałów i energii	350 667,41	314 572,26
2	Usługi obce	1 361 874,37	965 087,16
3	Amortyzacja	894 531,80	893 734,81
4	Wynagrodzenia i narzuty	679 483,14	698 979,28
5	Pozostałe koszty	266 078,72	284 946,21
E	Pozostałe przychody	147 407,14	24 352,00
F	Pozostałe koszty	8 125,08	785,68
G	Przychody finansowe	4 773 367,93	15 938 798,85
H	Koszty finansowe	460 152,25	621 594,73
I	Wynik finansowy brutto na całokształcie działalności C-D+E-F+G-H	1 887 775,26	13 258 463,29
J	Podatek dochodowy	13 155,00	3 828,00
	Wynik działalności za rok I-J	1 874 620,26	13 254 625,29

**OPINIA BIEGŁEGO REWIDENTA O
SKRÓCONYM SPRAWOZDANIU FINANSOWYM**

DLA RADY FUNDACJI IM. STEFANA BATOREGO

Załączone skrócone sprawozdanie finansowe Fundacji im. Stefana Batorego z siedzibą w Warszawie, ul. Sapieżyńska 10 a (zwanej dalej „Fundacją”) zostało sporządzone przez Zarząd Fundacji na podstawie zbadanego pełnego rocznego sprawozdania finansowego Fundacji za okres obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2010 r. („sprawozdania finansowego Fundacji”). Sprawozdanie finansowe Fundacji zostało sporządzone zgodnie z obowiązującymi na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej zasadami rachunkowości określonymi w Ustawie o rachunkowości oraz Rozporządzeniu Ministra Finansów w sprawie szczególnych zasad rachunkowości dla niektórych jednostek nie będących spółkami handlowymi, nie prowadzących działalności gospodarczej.

Badanie sprawozdania finansowego Spółki, na podstawie którego sporządzono skrócone sprawozdanie finansowe, przeprowadziliśmy stosownie do krajowych standardów rewizji finansowej wydanych przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów w Polsce. W dniu 7 kwietnia 2011 r. wydaliśmy opinię bez zastrzeżeń o sprawozdaniu finansowym Fundacji.

Naszym zdaniem przedstawione w dalszej części skrócone sprawozdanie finansowe jest we wszystkich istotnych aspektach zgodne w zaprezentowanym zakresie z pełnym rocznym sprawozdaniem finansowym Fundacji, które stanowiło podstawę do jego sporządzenia.

Dla pełnego zrozumienia sytuacji majątkowej i finansowej Fundacji oraz jej wyniku finansowego za okres obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2010 r., należy czytać pełne sprawozdanie finansowe Fundacji, wraz z opinią i raportem z badania biegłego rewidenta dotyczącą tego sprawozdania finansowego.

Przeprowadzający badanie w imieniu PricewaterhouseCoopers Sp. z o.o., Spółki wpisanej na listę podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych pod numerem 144:

Michał Mastalerz
Kluczowy Biegły Rewident
Numer ewidencyjny 90074

Kraków, 7 kwietnia 2011 r.

